

Szara strefa jako spuścizna ZSRS »9

Kryzys ziemniaczany na Białorusi »14-15

Dziesięć miejscowości w rejonie wileńskim uzyska status miasteczek »20

Festiwal Gdańsk w Wilnie 2025.
„Tu czujemy się jak w Polsce” »28-29

Wilno gospodarzem XI Światowego Zjazdu Nauczycieli Polonijnych

Fot. Marian Paluszkiewicz

W dniach 23–25 maja w Wilnie odbył się XI Światowy Zjazd Nauczycieli Polskich i Polonijnych. Do Wilna przybyli pedagodzy z 22 krajów świata. Pedagodzy dyskutowali nad stanem i przyszłością polskiej oświaty za granicą.

»6-7

Białoruskie władze usunęły popiersie Kościuszki

»12-13

ISSN 1392-0405

9 771392 040028

Zesłanie Ducha Świętego w Kalwarii Wileńskiej

»16-17

KURIER
WILEŃSKI

Ukazuje się
od 1 lipca 1953 r.

Birbynų g. 4a,
LT-02121 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel. +370 526 084 44

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwilenski.lt)

Zastępcy red. nac.:
Brygita Lapszewicz
(b.lapszewicz@kurierwilenski.lt)
Apolinary Klonowski
(ds. online)
(a.klonowski@kurierwilenski.lt)

Dziennikarze:
Honorata Adamowicz,
Aleksander Borowik,
Justyna Giedrojc,
Rajmund Klonowski,
Antoni Radczenko,
Marian Paluszkiwicz
— fotoreporter.

Dział Promocji:
Andrzej Podworski
— prenumerata
(tel. +370 685 040 84,
kolport@kurierwilenski.lt) i reklama
(tel. +370 260 84 44,
reklama@kurierwilenski.lt).

Dział Online:
Janina Jarosz,
Jolanta Balkiewicz,
Apolinary Klonowski.

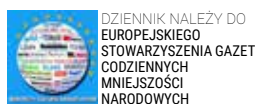
Skład i łamanie: Halina Taukin

Wydawca: Vš „Kurier Wileński”

Druk: Vš „Vilnijos žodis”

Nakład: 2500 egz.

Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i adiustacji tekstów. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Opinie Czytelników zawarte w ich listach nie zawsze są zbieżne z opinią redakcji.

Projekt finansowany ze środków
Ministerstwa Spraw Zagranicznych
w ramach konkursu pn. „Polonia i
Polacy za Granicą 2023”, ogłoszo-
nego przez Kancelarię Prezesa Rady
Ministrów.

Publikacje wyrażają jedynie poglądy
autorów i nie mogą być utożsamiane z
oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa
Spraw Zagranicznych RP ani Fundacji
„Pomoc Polakom na Wschodzie” im.

Uroczyste obchody Dnia Wspólnot Narodowych – uhonorowano zasłużonych Polaków

Justyna Giedrojc

W Wilnie odbyła się uroczystość poświęcona Dniu Wspólnot Narodowych. Wyróżnieni zostali działacze mniejszości narodowych, wśród nich zasłużeni Polacy.

Uroczystość odbyła się 21 maja w kościele św. Katarzyny. Najwyższym wyróżnieniem – Wielką Odznaką Honorową został uhonorowany Czesław Okińczyc, prawnik, sygnatariusz Aktu Niepodległości Litwy, prezes polskiej rozgłośni radiowej Radio Znad Wilii. Departament Mniejszości Narodowych przyznał tę odznakę „za wyjątkowy wkład w powstanie niepodległej Litwy, spostrzeżenia i doświadczenia w kształtowaniu stosunku państwa do społeczności etnicznych w oparciu o szacunek i dialog międzykulturowy”.

Wśród Polaków wyróżnionych przez Departament Mniejszości Narodowych znaleźli się: Dariusz Żybert – prezes Społecznego Komitetu Opieki nad Starą Rossą, Alina Obolewicz i Irmina Kalimbet – członkinie komitetu, Renata Rynkiewicz-Jančiauskienė – członkini Związki Artystów Ludowych, założycielka i prezeska stowarzyszenia „Arystokracja Palm” oraz Polski Zespół Artystyczny Pieśni i Tańca „Wilnia”.

Uroczystość poświęcona Dniu Wspólnot Narodowych odbyła się w kościele św. Katarzyny Fot. Donatas Stankevičius

Dariusz Żybert otrzymał Złotą Odznakę Honorową „za zasługi na rzecz ochrony cmentarza na Rossie, wzmocnienie ducha wspólnoty i długoterminową działalność publiczną na skalę regionalną”.

– Cieszy fakt, że zostali odznaczeni także członkinie naszego komitetu. Cieszymy się, że nasza działalność jest dostrzegana i doceniana. Jesteśmy wdzięczni wszystkim ludziom, którzy pomagają nam w renowacji pomników, zbierają środki, pomagają sprzątać cmentarz na Rossie. Zawsze podkreślałam, że nekropolia ta jest dziedzictwem narodowym nie tylko Polaków, ale także wszystkich narodów zamieszkujących Wilno. Dbamy nie tylko o groby polskie. Spoczywają tu także Litwini, Białorusini, są pojedyncze groby Tatałów i mieszkańców Wilna

innych narodowości – znacząca w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” prezes Społecznego Komitetu Opieki nad Starą Rossą.

W tym roku Dzień Wspólnot Narodowych obchodzono po raz dwunasty. W 2013 r. Sejm RL ustanowił święto, które jest wyrazem wdzięczności dla mniejszości narodowych za ich wkład w rozwój życia kulturowego i społecznego Litwy.

„Obchodzimy ten dzień, by uhonorować wszystkie mniejszości narodowe zamieszkujące Litwę, które zawsze lojalnie wspierały jej niepodległość” – podkreślił Dainius Babilas, dyrektor Departamentu Mniejszości Narodowych.

Na Litwie żyją przedstawiciele 154 narodów, stanowią oni około 15 proc. całej populacji kraju. Polacy są największą mniejszością narodową – ponad 6 proc. ogółu mieszkańców Litwy.

Z okazji pięknego jubileuszu

Pelagii Jaśkiewicz

Niech ten dzień przypomina Ci, jak wielu ludzi Cię kocha i ceni
Jesteś dla nas niezastąpiona,
a Twoja obecność dla nas jest bezcenna.

Siostra Teresa z rodziną

Skutki nocnego ostrzału Kijowa przez rosyjskie wojska Fot. EPA-ELTA

Imieniny

27 maja

Augustyna,
Fryderyka, Jana,
Juliana, Juliusza,
Lucjana,
Magdaleny,
Małgorzaty,
Oliwera, Radowita

28 maja

Balladyny, Bogurada,
Emila, Germana,
Heladii, Heladiusza,
Ignacego, Jaromira,
Justa, Łucjusza,
Marii, Wiktora,
Wilhelma, Wolrada

Pamięci Danuty Piotrowicz

Z ogromnym bólem przyjęliśmy wiadomość o tym, że do Domu Ojca odeszła **Danuta Piotrowicz**, wieloletnia pracowniczka polskiej gazety „Kurier Wileński” (wcześniej „Czerwony Sztandar”).
Gazecie poświęciła prawie 40 lat swego życia. Była stylistką oraz dziennikarką i publicystką. Będąc na emeryturze, z gazetą się nie rozstała. Wszystko, co polskie, było dla Niej ważne. Brała czynny udział w życiu kulturalnym wileńskich Polaków. Była wierną towarzyszką swego męża Wojciecha Piotrowicza, poety i publicysty, tłumacza poezji, który wydał wspaniałe tomiki poezji i prozy, jest też członkiem Klubu Weteranów „Wilii”. Na spotkaniu bywali niemal zawsze razem.
Składamy wyrazy szczerzego współczucia **Panu Wojciechowi**, naszemu koledze z redakcji, jak też z zespołu „Wilii”. Współczujemy **synom i wnukom** śp. Danuty, jak też **Jej rodzeństwu, siostrze i bratu**.
Niech Jej ziemia będzie lekka, niech Bóg Jej błogosławi i udzieli Jej wiele łask Boskich.

Koledzy z redakcji gazety „Kurier Wileński”, Członkowie Klubu Weteranów „Wilii”

Msza święta za duszę Zmarłej odbędzie się
30 maja o godz. 18 00 w kościele św. Jana Bosko w Leszczyniakach.

W smutku żegnamy naszą wieloletnią Koleżankę, dziennikarkę

Danutę Piotrowicz,

która odeszła do Domu Ojca.

Urodziła się na Litwie, 12 lipca 1939 r. Była dziennikarką, publicystką, tłumaczką. Ukończyła filologię rosyjską w Polsce. Po powrocie na Litwę pracowała w latach 1978–1995 w redakcji „Czerwonego Sztandaru” i „Kuriera Wileńskiego” oraz w latach 1989–1991 w redakcji dwutygodnika „Znad Wilii”. W „Kurierze Wileńskim” publikowała m.in. listy Józefa Mackiewicza do swojej córki. Promowała takie polskie zespoły, jak „Wilii”, „Mereczanka”, „Świtezianka” i inne. Utrzymywała twórcze kontakty z Polakami na Łotwie i Białorusi. Była zaangażowana w postawienie skromnego pomnika na grobie Jerzego Ordy wraz ze swoim mężem Wojciechem Piotrowiczem (który pomnik zaprojektował).

Opracowała i przygotowała do druku tom wierszy poetki ludowej Jadwigi Ingielewicz-Klukowskiej pt. „Jak bystre konie” (1999). Otrzymała Nagrodę im. Witolda Hulewicza za krzewienie polszczyzny na Litwie.

Rodzinie i bliskim Zmarłej składamy najszczęsne wyrazy współczucia.

Redakcja „Kuriera Wileńskiego”

Cytat dnia

„Środki przenoszenia (broni jądrowej) są. To prawda. Mają samoloty, mają system rakietowy Iskander. Ale Białoruś nie ma broni jądrowej. To jest fakt. (...) I to samo dotyczy rosyjskiego pocisku balistycznego Oriesnik” — powiedział w poniedziałek agencji Ukrinform szef wywiadu zagranicznego Ukrainy (SZRU) Ołeh Iwaszczenko.

Liczba dnia

300 dronów i
niemal 70

rakiet zastosowały wojska Rosji do uderzeń na Ukrainę w nocy z soboty na niedzielę; w wyniku ataków zginęli cywile i ucierpiała większość regionów tego kraju — poinformowały ukraińskie Siły Powietrzne ze sztabem w Kijowie.

Samorząd Rejonu Wileńskiego zaprasza przedsiębiorców do współpracy w programie Karty Mieszkańca

Samorząd Rejonu Wileńskiego zaprasza przedsiębiorców, rolników i innych usługodawców do przystąpienia do programu Karty Mieszkańca Rejonu Wileńskiego i oferowania specjalnych promocji dla jej posiadaczy.

Karta Mieszkańca, która zostanie oficjalnie zaprezentowana w czerwcu tego roku, to oczekiwana i perspektywiczna inicjatywa, która przyniesie korzyści zarówno mieszkańcom rejonu wileńskiego, jak i osobom świadczącym usługi.

„Przystępując do tej inicjatywy, nie tylko staniecie się bardziej widocznymi, ale także wyraźnie będziecie pozytywnie oceniani i niezawodnymi partnerzy lokalnej społeczności. To strategiczny krok, który pozwala nie tylko skutecznie dotrzeć do lojalnych klientów, ale także wzmocnić swoją pozycję biznesową na konkurencyjnym i dynamicznym rynku, jednocześnie jasno komunikując, że Wasza firma czy działalność nie jest obojętna na potrzeby lokalnych mieszkańców i aktywnie przyczyniacie się do rozwoju dobrobytu naszego rejonu” – mówi mer Samorządu Rejonu Wileńskiego Robert Duchniewicz.

Dzięki współpracy partnerzy programu będą mieli okazję dotrzeć do szerokiej i stale rosnącej grupy konsumentów, zwiększenia rozpoznawalności swojej marki i budowania pozytywnego wizerunku. Udział w programie jest całkowicie bezpłatny, a partnerzy będą mogli samodzielnie ustalać wysokość zniżek i specjalnych ofert, uwzględniając pewne minimalne wymagania, które zapewniają wartość i korzyści płynące z ofert. Osoby zainteresowane udziałem w tej inicjatywie proszone są o wypeł-

nienie formularza rejestracyjnego i przedstawienia swojej oferty.

Pod koniec czerwca wraz z kartą mieszkańcom zostaną publicznie przedstawione pierwsze firmy, które zaoferują zniżki dla posiadaczy karty. Osoby, które chcą wziąć udział w jednym z najintensywniejszych i najbardziej widocznych etapów komunikacji programu, proszone są o wypełnienie formularza rejestracyjnego i przesłanie swojej oferty do 9 czerwca. Niemniej jednak program jest ciągły – dołączyć i zostać partnerem można w dowolnym momencie, a nowe oferty będą systematycznie włączane i prezentowane w przestrzeni publicznej również po oficjalnej prezentacji karty.

Formularz aplikacyjny mogą wypełniać wszyscy dostawcy usług lub towarów, przedsiębiorstwa różnej wielkości, rolnicy, osoby gospodarczą i inne podmioty prawne.

Celem projektu Karty Mieszkańca Rejonu Wileńskiego jest stworzenie zintegrowanego systemu korzyści i usług dla osób, które zadeklarowały swoje miejsce zamieszkania w rejonie wileńskim. Inicjatywa ta wykracza poza tradycyjne programy lojalnościowych, mając na celu nie tylko zapewnienie mieszkańcom namacalnych korzyści finansowych, ale także wzmocnienie tożsamości lokalnej społeczności, zachęcenie do aktywności gospodarczej oraz zaangażowania mieszkańców w procesy samorządowe.

Głównym celem projektu jest umożliwienie posiadaczom kart korzystania z szerokiej gamy zniżek i ofert specjalnych. Przywileje te będą obejmować różnego rodzaju usługi, wydarzenia i towary na terenie rejonu wileńskiego, rozważana jest także współpraca z partnerami spoza rejonu.

Aby zapewnić maksymalną wygodę i dostępność dla wszystkich mieszkańców, karta będzie oferowana w dwóch formatach. Przede wszystkim będzie ona dostępna w formie aplikacji mobilnej, która stanie się podstawowym narzędziem dla mieszkańców – będzie można w niej śledzić aktualności Samorządu, dowiedzieć się o nadchodzących wydarzeniach, brać udział w sondażach, zgłaszać zauważone problemy, a także uzyskać inne ważne informacje związane z działalnością samorządu.

Aplikacja będzie dostępna bezpłatnie w sklepach „Google Play Store” i „Apple App Store”.

Dla miłośników tradycyjnych rozwiązań Karta Mieszkańca będzie dostępna również w formie fizycznej. Można będzie ją zamówić na stronie internetowej samorządu lub bezpośrednio w Administracji Samorządu (ul. Rinktinės 50, Wilno) albo w swojej gminie. Kartę będzie można również odebrać w wyżej wymienionych miejscach lub, jeśli zajdzie taka potrzeba, zostanie ona dostarczona do najbliższej gminy. ■

Usługi służby zdrowia przybędą do mieszkańców: rejon wileński wdroży projekt mobilnych klinik

Aby poprawić dostępność i jakość podstawowych usług zdrowotnych w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej i zdrowia publicznego, Samorząd Rejonu Wileńskiego we współpracy z Warmińsko-Mazurskim Centrum Chorób Płuc (Polska) wdro-

ży projekt „Inicjatywa mobilnych usług zdrowotnych Litwa – Polska”, finansowany w ramach programu współpracy Interreg V-A Litwa – Polska na lata 2021-2027.

W ramach projektu zostaną zakupione 2 mobilne klini-

ki (dla usług lekarzy rodzinnych i stomatologicznych) na Litwie i 1 mobilnej kliniki (do badań płuc) w Polsce, w samorządach będą świadczone mobilne usługi zdrowotne.

4.>>

Płatności za usługi będą dokonywane ze środków funduszu obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego.

„Ten projekt jest znaczącym krokiem w zapewnieniu równego dostępu do usług medycznych dla wszystkich mieszkańców rejonu, niezależnie od miejsca zamieszkania. Mobilne kliniki pozwolą nam dotrzeć do najbardziej oddalonych terenów i zaoferować wysokiej jakości usługi opieki zdrowotnej tym, którzy z różnych powodów mają trudności z uzyskaniem niezbędnej opieki medycznej. Cieszymy się, że możemy współpracować z naszymi partnerami z Polski i wspólnie przyczyniać się do po-

prawego systemu opieki zdrowotnej w obu krajach” – mówi Robert Duchniewicz, mer Samorządu Rejonu Wileńskiego.

„Usługi lekarzy rodzinnych i odontologów staną się bardziej dostępne dla mieszkańców rejonu wileńskiego, zwłaszcza dla osób starszych i tych, którzy nie mogą regularnie odwiedzać zwykłych placówek medycznych z powodu trudności w transportowaniu lub poruszaniu. Bariery geograficzne i trudności w komunikacji często stają się decydującym czynnikiem, że pacjenci zgłaszają się do lekarzy już z zaawansowanymi chorobami. Mobilne kliniki – to innowacyjne rozwiązanie, które pozwala nam pokonać te bariery i dostarczyć

wysokiej jakości opiekę zdrowotną bezpośrednio do mieszkańców, zapewniając regularną i terminową profilaktykę” – mówi Edyta Tamošiūnaitė, wicemer Samorządu Rejonu Wileńskiego.

Całkowita wartość projektu wynosi ok. 747 tys. euro. Samorząd Rejonu Wileńskiego zapewni częściowe finansowanie projektu – co najmniej 20 proc. wszystkich kwalifikowalnych wydatków (ok. 93 tys. euro) i obejmie koszty, które nie kwalifikują się do finansowania, ale są niezbędne do realizacji projektu. ■

Strony przygotowano na podstawie informacji Samorządu Rejonu Wileńskiego

Samorządy tłumaczą niskie nakłady na letnie obozy dla dzieci

Nie wszystkie litewskie samorządy przeznaczają porównywalne środki na letnie obozy dla dzieci. Litewska Agencja Kształcenia Nieformalnego LINEŠA podaje, że Nerynga nie wyasygnowała na ten cel nic, a rejon szyrwincki znalazł się na końcu zestawienia z kwotą 2 500 euro.

Według LINEŠA, wszystkie samorządy mają obowiązek wspierania letniego wypoczynku dzieci, jednak ich zaangażowanie finansowe znacznie się różni. Najwięcej środków – 801 tys. euro – na organizację obozów w 2024 r. przeznaczyło Wilno. Tymczasem rejon szyrwincki – jedynie 2 500 euro, co oznacza 1,7 euro na jednego ucznia. Samorząd Neryngi nie przekazał na ten cel żadnych funduszy.

Samorządy tłumaczą jednak, że letni wypoczynek dzieci realizują w inny sposób. „Samorząd rejonu szyrwinckiego co roku przeznacza środki na zajęcia, które odbywają się podczas letnich wakacji dla dzieci w wieku szkolnym” – poinformował samorząd w komentarzu dla BNS.

Jak zaznaczono, środki nie są księgowane jako wydatki na „letni wypoczynek”, ponieważ władze rejonu rozumieją to pojęcie szerzej, obejmując nim działania związane z kulturą, sportem, zdrowiem i zatrudnieniem młodzieży. Wśród ini-

cjatyw finansowanych przez rejon szyrwincki znajdują się m.in. programy zdrowia publicznego, zajęcia sportowe, warsztaty z zakresu zdrowia emocjonalnego, nauka języków obcych oraz integracja młodzieży na rynku pracy. W 2024 r. rejon przeznaczył na te działania 15 550 euro. Budżet na rok 2025 ma zostać ustalony pod koniec maja.

Podobne stanowisko zajmuje samorząd Neryngi, który mimo braku wydzielonych środków na obozy,

wskazuje na funkcjonujące lokalnie instytucje edukacyjne.

„(Szkoły te – BNS) organizują obozy dla dzieci w okresie letnim. W tej chwili trudno byłoby przeznaczyć część funduszy tylko na obozy i musielibyśmy poprosić szkoły o szczegółowe informacje. Obie placówki oświatowe ogłaszają letnie obozy na swoich stronach internetowych i profilach w mediach społecznościowych” – wyjaśnia samorząd. ■

Opr. J.B. na podst. BNS

Wszystkie samorządy mają obowiązek wspierania letniego wypoczynku dzieci, jednak ich zaangażowanie finansowe znacznie się różni **Fot. Marian Paluszkiwicz**

Wilno gospodarzem XI Światowego Zjazdu Nauczycieli Polonijnych

Agnieszka Skinder

W dniach 23–25 maja w Wilnie odbył się XI Światowy Zjazd Nauczycieli Polskich i Polonijnych, zorganizowany przez Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”, Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli SWP oraz Fundację Dobroczynności i Pomocy „Dom Kultury Polskiej w Wilnie”. Do stolicy Litwy przybyli pedagodzy z aż 22 krajów świata – od Stanów Zjednoczonych po Kazachstan. Spotkanie miało na celu nie tylko integrację środowisk nauczycielskich, ale także refleksję nad stanem i przyszłością polskiej oświaty za granicą.

W tegorocznej edycji zjazdu centralnym motywem były sylwetki polskich laureatów Nagrody Nobla – ze szczególnym uwzględnieniem Czesława Miłosza, którego życie i twórczość nierozzerwalnie łączą się z Wilnem.

– Zjazd ma za zadanie popularyzować wybitnych Polaków: Marię Skłodowską-Curie, Władysława Reymonta, Wisławę Szymborską, Czesława Miłosza. Oprócz tego zjazd jest miejscem spotkania różnych światów polonijnych. Przyjechali nauczyciele ze Stanów Zjednoczonych, z Europy Zachodniej, ale też mieszkający w Polsce czy na wschodzie Europy. Spotykają się, wymieniają doświadczeniami i zastanawiają się, co wspólnie zrobić, żeby skutecznie promować i nauczać języka polskiego, polskiej kultury i historii wśród blisko dwudziestomilionowej społeczności polskiej poza granicami kraju – mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” prezes Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”, Dariusz Piotr Bonisławski.

Rozmówca podkreślił również znaczenie samego Wilna jako gospodarza zjazdu.

– Wilno jest bardzo ważnym miejscem na mapie polskiej oświaty poza granicami kraju. To tutaj funkcjonują świetne gimnazja, szkoły, przedszkola, przygotowujące kolejne roczniki młodych Polaków, które później pracują, czy to na rzecz swojej litewskiej ojczyzny, czy

Uczestników zjazdu przywitał senator Bogdan Borusewicz, przewodniczący Komisji Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą w Senacie RP

to na rzecz macierzy, do której wielu z nich trafia, by tam realizować swoje życiowe plany. Chcieliśmy pokazać, lokalizując tutaj kolejny XI Światowy Zjazd, jak ważne jest to miejsce, jak wiele ma do zaoferowania, ale też z jak wielkimi problemami się boryka. Liczymy na to, że dzięki takiej manifestacji polskości, jaką jest spotkanie reprezentantów z 22 krajów, być może tych problemów będzie mniej, a na pewno łatwiej będzie je pokonywać, mając poczucie jedności i wsparcia silnej, dużej społeczności Polaków – podkreśla Bonisławski.

W inauguracji zjazdu wzięli udział liczni goście honorowi, m.in. poseł Piotr Adamowicz, przewodniczący Komisji Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Środków Przekazu w Sejmie RP; senator Bogdan Borusewicz, przewodniczący Komisji Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą w Senacie RP; Artur Kozłowski – dyrektor Biura Polonijnego Senatu RP; Dariusz Wiśniewski – Konsul Generalny RP na Litwie; Zbigniew Ciośka – Konsul RP na Litwie; Ryszard Pagacz – wicemarszałek Województwa Małopolskiego; Monika Chabior – wiceprezydent Miasta Gdańska oraz Andrzej Wiczowski – starosta

ostródzki. Stronę litewską reprezentowali m.in. poseł na Sejm Litwy Jarosław Narkiewicz i jednocześnie przewodniczący Rady Polonii Świata, Zdzisław Palewicz – mer rejonu sołecznickiego, Edyta Tamašūnaitė – wicemer rejonu wileńskiego; Edward Trusewicz – przewodniczący Europejskiej Unii Wspólnot Polonijnych, Krystyna Dzierżyńska – prezes Stowarzyszenia Nauczycieli Szkół Polskich na Litwie „Macierz Szkolna”. Do zjazdu dołączył też europoseł, prezes Związku Polaków na Litwie, przewodniczący Akcji Wyborczej Polaków na Litwie Związku Chrześcijańskich Rodzin Waldemar Tomaszewski.

Borusewicz: „Tu piasek był miększy, a lasy pachniały poziomkami” – wspomnienia z serca Wileńszczyzny

W rozmowie z „Kurierem Wileńskim” senator Bogdan Borusewicz podzielił się osobistymi wspomnieniami o swoich wileńskich korzeniach. – Moja mama pochodziła z Wilna (mieszkała na ulicy Młynowej nad Wilejką), ojciec z Oran. Wyjechali pierwszym transportem w 1945 r., ponieważ ojciec był w AK i walczył z Niemcami, z oddziałami litewskimi współpracującymi z Niemcami, a także z partyzantką sowiecką. Osiedlili się najpierw w Lidzbar- 7.>>

6.>>

ku Warmińskim, gdzie 90 proc. ludzi pochodziło z Wileńszczyzny, a później przenieśli się w okolice Gdańska, gdzie mieszkam do dziś. Mama często mówiła, jak wracaliśmy z plaży: „I co, piasek jest miękki?” – „Tak, jest miękki” – odpowiadałem. A ona na to: „Ale w Wilii jest bardziej miękki”. Nie wierzyłem. Dopiero po wielu latach, w latach 90., kiedy przyjechałem tutaj i wszedłem do Wilii, poczułem ten piaseczek. Mama miała rację. Tu piasek jest bardziej miękki, słońce piękniejsze, a cały las pachniał poziomkami, tak jak mówiła. Rodzice czuli się wilanami, ciągle mówili o Wilnie – wspomina senator RP.

Borusewicz mówił także o wyjątkowej tożsamości, jaką niosą wilanianie.

– Mama potrafiła w kolejce do lekarza rozpoznać, że ktoś jest z Wilna. Mówiła wtedy: „Z Wilna to są najlepsi ludzie”. Rodzice spędzili tutaj całą swoją młodość, okupację i rosyjską, i niemiecką. Tu były ich korzenie. Ja się bardziej czułem związany z Wileńszczyzną poprzez rodziców, choć tutaj nigdy do lat 90. nie byłem. Ale po olbrzymim strajku w sierpniu 1980 r., który zmienił Polskę i tę część Europy, miałem już tożsamość w Gdańsku. Bardzo lubię przyjeżdżać do Wilna, jest przepiękne – podsumowuje Bogdan Borusewicz.

UHONOROWANIE EWE KOCH Z CHICAGO

Choć uczestnicy spotkali się już po raz jedenasty, przypomniano, że idea jednocząca nauczycieli polonijnych z całego świata narodziła się 15 lat temu, w 2010 r. Z okazji tej rocznicy władze Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” uhonorowały osobę absolutnie wyjątkową – obecną od pierwszego dnia projektu, a nawet wcześniej. Jej zaangażowanie, determinacja i oddanie na rzecz edukacji polonijnej, zwłaszcza w Chicago, są nieocenione, a wpływ sięga znacznie dalej – obejmując całe środowisko polonijne na świecie.

To Ewa Koch – wieloletnia prezes Zrzeszenia Nauczycieli Polskich w Ameryce. Dla organizatorów

Prezes Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”, Dariusz Piotr Bonisławski uhonorował Ewę Koch – wieloletnia prezes Zrzeszenia Nauczycieli Polskich w Ameryce

i uczestników zjazdu jest nie tylko liderką, ale przede wszystkim przyciągaczką polskiej edukacji na świecie.

GDAŃSK – KOLEJNY PRZYSTANEK

Zwieńczeniem zjazdu była uroczystość przekazania flagi – symbolicznego znaku gospodarza kolejnej edycji. Obecni gospodarze przekazali ją wiceprezydent Gdańska, Monice Chabior. To właśnie Gdańsk będzie gościł XII Światowy Zjazd Nauczycieli Polonijnych.

Podczas zjazdu z wileńskim programem wystąpił chór Polskiego Zespołu Artystycznego Pieśni i Tańca „Wilnia”.

TRZY DNI INTENSYWNEGO PROGRAMU

Zjazd trwał trzy dni i obejmował warsztaty metodyczne, dyskusje panelowe, prezentacje projektów edukacyjnych oraz spotkania integracyjne. Uczestnicy wzięli udział w wizytach studyjnych w instytucjach edukacyjnych i kulturalnych, wysłuchali wykładów, a także uczestniczyli w występach artystycznych. Odwiedzili Troki i Mejszagołę.

Gośćmi specjalnymi byli m.in. prof. Łukasz Tischner, dr Łukasz Wróbel, Anna Dymna oraz Jacek Romanowski, którzy zaprezentowali twórczość Czesława Miłosza, Wisławy Szymborskiej i Zbigniewa Herberta.

Fot. Marian Paluszkiewicz

Zjazd trwał trzy dni i obejmował warsztaty metodyczne, dyskusje panelowe, prezentacje projektów edukacyjnych oraz spotkania integracyjne

Korzyści z renowacji dla trwałości bloku: dobrze odnowiony budynek może służyć przez 40 lat

Po modernizacji blok wielomieszkaniowy staje się nie tylko bardziej energooszczędny, ale także trwalszy. Specjaliści podkreślają, że dzięki zastosowaniu odpowiednich rozwiązań technologicznych podczas renowacji i zapewnieniu wysokiej jakości prac, okres eksploatacji budynku można wydłużyć nawet o kilka dziesięcioleci — najczęściej o 25-40 lat, a w niektórych przypadkach nawet dłużej.

PRZYCZYNY USZKODZEŃ SĄ ZŁOŻONE

Według Rolandasa Marcinkevičia, eksperta z Wydziału Kompetencji ds. Neutralności Klimatycznej Agencji Zarządzania Projektami Środowiskowymi (APVA), uszkodzenia starych bloków wielomieszkaniowych najczęściej dzielą się na konstrukcyjne i inżynieryjne. Uszkodzenia konstrukcyjne obejmują pęknięcia spoin między płytami, wypadnięcie masy uszczelniającej oraz nieszczelne połączenia. Często stwierdza się również uszkodzenia konstrukcji ścian zewnętrznych, dachów, piwnic i balkonów.

„Problemy pojawiają się również w systemach inżynieryjnych. System ogrzewania często działa nieefektywnie — ciepło rozkłada się nierównomiernie, punkty grzewcze są przestarzałe, a rury zużyte. W instalacjach wodociagowych i kanalizacyjnych często występują awarie, a wentylacja i instalacje elektryczne często nie spełniają współczesnych wymagań użytkowych” — twierdzi R. Marcinkevičius.

Usterki starych bloków wielomieszkaniowych wynikają z wieku budynku, warunków klimatycznych i właściwości rozwiązań konstrukcyjnych. Według doc. dr. Arnoldasa Šneiderisa z Katedry Konstrukcji Żelbetowych i Geotechniki Uniwersytetu TECH w Wilnie, nie mniej ważna jest jakość konserwacji budynku.

„Dopóki mieszkańcy nie zrozumieją, że kupując mieszkanie, stają się właścicielami całego budynku — odpowiedzialnymi nie tylko za swo-

■ Budynek mieszkalny po renowacji Fot. z archiwum APVA

je ściany, ale także za dach, fasadę, klatkę schodową czy fundamenty — dopóty będziemy mieli problem. Nieodpowiedzialne podejście prowadzi do bezczynności, a bezczynność — do poważnych uszkodzeń, których usunięcie wymaga nie tylko renowacji, ale i przebudowy” — przekonuje doc. dr A. Šneideris.

OPÓŹNIENIA W RENOWACJI POGLĘBIAJĄ PROBLEMY

Jeśli usterki nie zostaną wykryte i usunięte na czas, powstaje zagrożenie dla bezpieczeństwa mieszkańców, a ich likwidacja staje się znacznie droższa i bardziej skomplikowana. „Jedną z najmniejbezpieczniejszych konsekwencji są balkony w stanie awaryjnym, które mogą się zawalić. W nieszczelnym budynku zimno dostaje się do środka, wzrasta wilgotność, a wraz z nią ściany jeszcze bardziej wychładzają się. Z czasem pojawia się pleśń, która nie tylko obniża jakość życia, ale także stanowi zagrożenie dla zdrowia” — mówi doc. dr A. Šneideris.

R. Marcinkevičius dodaje, że większość usterek można usunąć lub ustabilizować podczas renowa-

cji tak, aby nie miały one wpływu na eksploatację budynku. Chociaż nie zawsze można przywrócić pierwotną wytrzymałość, odnowiony budynek może być nawet trwalszy i bardziej efektywny niż był wcześniej.

Jeśli jednak nadal mieszkańcom powstają pytania lub wątpliwości czy brakuje informacji, szczegółowe informacje na temat renowacji można znaleźć w interaktywnym przewodniku po renowacji dla właścicieli mieszkań, zamieszczonym na stronie modernizuok.apva.lt lub uzyskać pod numerem telefonu +370 614 99699.

Przypominamy, że obecnie obowiązujący nabór wniosków o dotację na renowację bloków wielomieszkaniowych według stałej stawki jest otwarty do 1 października. Jeśli suma wniosków przekroczy budżet przeznaczony na nabór, pozostałe wnioski zostaną umieszczone na liście rezerwowej. Wnioski należy składać za pośrednictwem systemu informacyjnego APVA APVIS.

Projekt „Promowanie renowacji budynków wielomieszkaniowych” jest finansowany ze środków Funduszu Spójności.

Ieva Vidūnaitė

Zam. 2860

Szara strefa jako spuścizna ZSRS

Szara strefa może dotyczyć nawet 7,4 proc. PKB Litwy. Zygmunt Klonowski uważa, że szara strefa jest znacznie większa i wpływ na to ma spuścizna ZSRS, brak woli wśród polityków oraz źle funkcjonujący system samorządowy.

Antoni Radczenko

Spółka „Ernst & Young Baltic” ogłosiła w marcu, że w ciągu ostatnich 23 lat szara strefa na Litwie spadła o 12,8 proc. i jest w granicach 7,4 proc. PKB, co oznacza, że ponad 5 mld euro nie idzie do budżetu państwa. „Mniejsza szara strefa oznacza bardziej przejrzystą oraz klarowną atmosferę wokół biznesu oraz większą konkurencyjność” — skomentował sytuację Leonas Lingis, przedstawiciel spółki.

„DANE SĄ ZANIŻONE”

Prezes zarządu Forum Inwestorów Rolandas Valiūnas sądzi, że szara strefa jest znacznie większa. „Spora część społeczeństwa, bardziej niż na Łotwie i w Estonii, pozostaje w szarej strefie. Nasza władza dotychczas nie potrafiła wyciągnąć stamtąd pieniędzy, jak to udało się naszym sąsiadom” — powiedział dla Żinių radijas.

Przedsiębiorca i przedstawiciel Stowarzyszenia Warsztatów Samochodowych Litwy Zygmunt Klonowski, specjalizujący się w branży naprawy samochodów, zgadza się z Valiūnasem.

— Moim zdaniem te dane są zaniżone. Z moich obserwacji wynika, że szara strefa jest o wiele większa. Branża naprawy samochodów nie jest pod względem wyjątkiem — mówi „Kurierowi Wileńskiemu”.

Zdaniem rozmówcy w branży napraw samochodów niestety bardzo często panuje nieuczciwa konkurencja. Z jednej strony, są duże spółki, które muszą spełniać wiele wymogów, przede wszystkim w zakresie płacenia podatków. Z drugiej strony, są małe warsztaty samochodowe prowadzone na podstawie różnych rodzajów indywidualnej działalności gospodarczej lub w ogóle „na czarno”.

TRZY PRZYCZYNY

— Teraźniejsza sytuacja ma kilka przyczyn. Pierwsza przyczyna jest hi-

Zygmunt Klonowski wskazuje trzy podstawowe przyczyny, dlaczego szara strefa ma się dobrze **Fot. Marian Paluszkiwicz**

storyczna. Nadal musimy się borykać ze spuścizną ZSRS, gdzie kradzież mienia publicznego nie była odbierana jako coś nagannego. To dotyczy też podatków. Wśród dużej części społeczeństwa nie ma poczucia państwowości. Nie potrafią lub nie chcą zrozumieć, że podatki to nasza ogólna wartość. Z nich idą pieniądze na szkoły, na infrastrukturę drogową. Po drugie, ludzie widzą, jak są wykorzystywane ich podatki, czyli są zwyczajnie rozkradane. Kto kradnie? Ci, którzy mają taką możliwość, czyli władza centralna oraz samorządy. Każdy z nas widział sytuację, kiedy gdzieś stawiają jakieś słupy, a po miesiącu zamieniają. Na skrzyżowaniu ustawiają światła, a później to likwidują. Panujący bałagan mocno odbija chęć do płacenia podatków. Trzecia sprawa to źle funkcjonujące samorządy. Praktycznie samorządy nie mają realnej władzy. Nie mają wpływu na podatki. Podatki idą do budżetu państwa, skąd są dzielone między poszczególnymi samorządami. Gdyby od samorządu zależało zbieranie podatków, to stosunek władz samo-

rządowych i samych mieszkańców byłby inny. Weźmy prosty przykład. Starosta widzi, że u kogoś w garażu ktoś cały czas remontuje samochody, chociaż nie jest w żaden sposób zarejestrowany. Przy obecnym systemie starosta nie jest w ogóle zainteresowany tym, aby ten człowiek zapłacił podatki, ponieważ budżet starosty od tego nie zależy — wyjaśnił Klonowski.

Stowarzyszenie Warsztatów Samochodowych kilkakrotnie zwracało się do polityków, aby państwo wprowadziło większe regulacje w zakresie działalności warsztatów samochodowych. Nie spotkało się to jednak ze zrozumieniem.

— Próbowaliśmy przekonać do tego, aby naprawa samochodów była działalnością licencjonowaną. Taką działalność mogłaby prowadzić osoba, która ma przynajmniej zaliczone odpowiednie kursy. Ludzie nie rozumieją, że tu nie chodzi tylko o naprawę pojazdu, ale przede wszystkim o bezpieczeństwo ruchu drogowego — podkreśla Zygmunt Klonowski. ■

KRYMINAŁ Wznowiono sprawę zabójstwa polskiego kibica w Poniewieżu

W poniedziałek 26 maja Sąd Okręgowy w Poniewieżu rozpoczął rozpatrywanie sprawy karnej, w której 35-letni mieszkaniec Poniewieża jest oskarżony o zabójstwo obywatela Polski. Tragiczne wydarzenie miało miejsce 23 lipca 2024 r. w Poniewieżu. Pod koniec meczu piłki nożnej pomiędzy Jagiellonią Białystok a miejscowym Panevėžys agresywny polski kibic wdał się w bójkę z oskarżonym. Oskarżony uderzył pokrzywdzonego pięścią w szczękę, a ten upadł na betonowy chodnik. Pokrzywdzonego przewieziono do szpitala, ale opuścił go, zanim personel medyczny zdążył go zbadać. Później został zauważony przez patrol policyjny na przystanku autobusowym i zabrany ponownie do szpitala. Po zdiagnozowaniu urazu głowy przeszedł operację, ale zmarł trzy tygodnie później. Podczas poniedziałkowej rozprawy oskarżony powiedział sądowi, że w pełni przyznaje się do popełnienia zarzucanego mu czynu. Swoje zeznania złoży po przesłuchaniu wszystkich świadków.

WATYKAN Papież Leon XIV dopełnił formalności i został biskupem Rzymu

W niedzielę 25 maja papież Leon XIV ogłosił się rzymianinem w ostatnim uroczystym akcie swojej roli biskupa Rzymu. Pierwszy amerykański papież oficjalnie przejął siedzibę diecezji rzymskiej, katedrę św. Jana na Lateranie. Księża i wierni z Rzymu uczestniczyli tam w wieczornej

mszy. Następnie papież udał się papamobilem do kościoła Trójcy Przenajświętszej i do Bazyliki Najświętszej Maryi Panny, gdzie modlił się przy grobie papieża Franciszka i przy grobie Najświętszej Maryi Panny, ulubionym przez wielu wiernych Rzymu. Leon XIV w homilii wygłoszonej w bazylice św. Jana na Lateranie powiedział: „W ciągu ostatnich kilku lat diecezja rzymska zmagala się, aby usłyszeć, zrozumieć, odpowiedzieć, kochać, ewangelizować proroczo w tak złożonej rzeczywistości. To trudna droga, ale droga godna Kościoła rzymskiego, który wielokrotnie pokazał, że potrafi myśleć z rozmachem. Jestem chętny i zaangażowany, aby wejść na ten ogromny plac budowy, słuchając jak najwięcej nas wszystkich, abyśmy razem mogli się uczyć, rozumieć i rozwiązywać”.

GOSPODARKA Ożywienie na rynku mieszkaniowym

Rynek mieszkaniowy na Litwie odradza się — wystarczająca podaż zapobiega nadmiernemu wzrostowi cen, mówi Gediminas Šimkus, prezes zarządu Banku Litwy (LB). Według niego ceny mieszkań w przyszłości będą zależeć od tego, czy podaż i popyt na mieszkania mogą być regulowane. „Przy wystarczającej podaży ceny domów wzrosły w umiarkowanym tempie. Dalszy rozwój cen będzie w dużej mierze zależeł od tego, czy podaż zdoła sprostać wzrostowi popytu. Dlatego też kluczowe jest (...) zapewnienie odpowiedniej podaży mieszkań” — powiedział Šimkus w poniedziałek 26 maja, prezentując przegląd stabilności finansowej kraju za ubiegły rok.

BANK LITWY Mniejszym bankom może w przyszłości zabraknąć kapitału

W niesprzyjających warunkach mniejszym graczom na litewskim rynku bankowym może brakować kapitału finansowego, dlatego powinni oni wzmocnić swoją bazę kapitałową już

teraz, mówi prezes Banku Litwy (LB) Gediminas Šimkus. Zdaniem prezesa cały litewski sektor bankowy jest przygotowany na wstrząsy, o czym świadczą testy przeprowadzone przez LB. „W przypadku negatywnych wstrząsów sytuacja banków jest inna. Adekwatność kapitałowa dużych banków, a tym samym całego sektora, jest wystarczająca, aby wytrzymać negatywny scenariusz, ale mniejsze instytucje są znacznie bardziej narażone” — powiedział Šimkus.

ORGANIZACJA PRAW CZŁOWIEKA Apel o cofnięcie nominacji Valotki

Organizacje praw człowieka zwróciły się do ministra kultury Šarūnasa Birutisa z apelem o odwołanie nominacji Audriusa Valotki na szefa Państwowej Inspekcji Języka Litewskiego. „Prawo obowiązujące na Litwie stanowi, że urzędnik państwowy musi służyć wszystkim ludziom w równym stopniu, niezależnie od narodowości, obywatelstwa, języka, pochodzenia i podobnych cech. Godne ubolewania jest to, że minister kultury wybrał osobę, która swoimi publicznymi wypowiedziami zdyskredytowała Państwową Inspekcję Języka Litewskiego w oczach dużej części społeczeństwa” — powiedziała Jūratė Juškaitė, dyrektor Litewskiego Centrum Praw Człowieka. „Tym wyborem minister wysłał wiadomość do opinii publicznej, że ksenofobiczne wypowiedzi są tolerowane na najwyższym szczeblu” — dodała. Valotka, który kierował inspekcją w latach 2020-2024, powróci na swoje stanowisko po wygraniu konkursu. W końcowej fazie selekcji Birutis musiał wybrać między dwoma kandydatami, ale wybrał Valotkę po uwzględnieniu argumentów urzędników służby cywilnej odpowiedzialnych za ten obszar.

Str. opr. Alicja Klonowska na podst. BNS, mat. pras., inf. wł.; Fot. EPA-ELTA; alicja.klonowska@kurierwilenski.lt

Historyczny moment: niemiecka 45. Brygada Pancerna na stałe na Litwie

Na Placu Katedralnym w Wilnie zainaugurowano niemiecką 45. Brygadę Pancerną „Lietuva”. To pierwsza taka jednostka rozmieszczona na stałe poza granicami Niemiec, co symbolizuje nowy poziom zaangażowania Berlina w bezpieczeństwo regionu.

SYMBOLICZNE OTWARCIE

W SERCU WILNA

W czwartek 22 maja na Placu Katedralnym w Wilnie odbyła się uroczysta inauguracja 45. Brygady Pancерnej, która otrzymała nazwę „Lietuva”. W wydarzeniu wzięli udział prezydent Litwy Gitanas Nausėda, kanclerz Niemiec Friedrich Merz, minister ochrony kraju Dovilė Šakalienė oraz niemiecki minister obrony Boris Pistorius.

Na placu zgromadziło się niemal tysiąc żołnierzy z różnych jednostek niemieckich i litewskich. 45. Brygada Pancerna otrzymała dwie wstęgi, pierwszą od F. Merza i B. Pistoriusa, a drugą wręczyli G. Nausėda i D. Šakalienė, która nadała brygadzie oficjalną nazwę „Lietuva”.

Prezydent Gitanas Nausėda podkreślił znaczenie obecności niemieckiej brygady dla bezpieczeństwa Litwy i regionu.

„To (przybycie — BNS) świadczy o wspólnych wartościach Litwy i Niemiec, naszej sprawdzonej przyjaźni, a także, co nie mniej ważne, o ogromnym naszym postępie w strategicznym partnerstwie w ostatnich latach” — powiedział Nausėda.

W swoim przemówieniu w języku niemieckim prezydent dziękował niemieckim żołnierzom za ich obecność, określając dzień inauguracji jako „wyjątkowy” zarówno dla Litwy, jak i Niemiec.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA WSCHODNIĄ FLANKĘ

Kanclerz Friedrich Merz zaznaczył, że Niemcy traktują obronę Litwy jako integralną część własnego bezpieczeństwa narodowego.

„Bierzemy obronę wschodniej flanki NATO w swoje ręce” — powiedział Merz.

Inauguracja niemieckiej 45. Brygady Pancерnej „Lietuva”

Fot. Josvydas Elinskas, ELTA

„Bezpieczeństwo Litwy jest naszym bezpieczeństwem. Obrona Wilna jest obroną Berlina. Nasz wspólny pokój nie ma granic geograficznych — kończy się tam, gdzie przestajemy go bronić” — dodał.

Wyraził również wdzięczność za gościnność Litwinów i zapewnił, że niemiecka obecność wojskowa w regionie będzie długoterminowa: „Dlatego tu dziś jesteśmy i dlatego tu pozostaniemy. Niemcy dotrzymują swoich zobowiązań, zarówno w słowach, jak i czynach — dziś, jutro, tak długo, jak będzie to konieczne”.

LITEWSKA WDZIĘCZNOŚĆ I PAMIĘĆ O PRZESZŁOŚCI

Minister ochrony kraju Dovilė Šakalienė podkreśliła symboliczny i strategiczny wymiar obecności niemieckiej brygady.

„Litwa jest dumna, że może stać obok takiego partnera” — powiedziała Šakalienė.

Zwróciła uwagę na dramatyczne doświadczenia Litwy z przeszłości i ich wpływ na dzisiejsze decyzje obronne: „Wojska alianckie stoją właśnie tutaj, gotowe bronić naszego narodu i naszej ziemi razem z naszymi żołnierzami. Historia niemieckiej brygady jest naszą historią sukcesu”.

„Dziś, zjednoczeni z naszymi niemieckimi sojusznikami, powtarzamy, że wrogowie przeszłości nas nie złamali, a wrogowie przyszłości nas nie zastraszą” — dodała.

STAŁA OBECNOŚĆ SOJUSZNIKÓW

Minister obrony Niemiec Boris Pistorius zaznaczył, że 45. Brygada Pancerna „Lietuva” jest w pełni gotowa do działania.

„Ten dzień oznacza znaczący krok. To, co zaczęło się jako mały załączek, przekształciło się w dużą, rosnącą siłę” — powiedział Pistorius.

Obecnie na Litwie stacjonuje 500 niemieckich żołnierzy. Do końca tego roku ma ich być 1 500, a w 2026 r. co najmniej 2 000. Docelowo, do 2027 r., brygada osiągnie pełną gotowość bojową, licząc łącznie 5 tys. żołnierzy i cywilnych pracowników z pełnym zapleczem sprzętowym i logistycznym.

Rozlokowanie 45. Brygady Pancерnej „Lietuva” na Litwie oznacza znaczące wzmocnienie wschodniej flanki NATO.

Po zakończeniu ceremonii inauguracji odbył się koncert niemieckich i litewskich orkiestr wojskowych, podkreślający zarówno militarny, jak i symboliczny charakter wydarzenia. ■

Opr. J.B. na podst. BNS

Białoruskie władze usunęły popiersie Kościuszki. Pisalnik: „Chcą przypodobać się Rosji”

Justyna Giedrojć

Popiersie Tadeusza Kościuszki zostało zdemontowane we wsi Małe Siechnowicze (powiat żabinkowski), gdzie rodzina Kościuszko przez kilka stuleci była właścicielem majątku. O incydencie poinformował kanał „Spadczyna” na Telegramie.

— Reżim Łukaszenki nigdy nie był przychylny Polakom — mówi Andrzej Pisalnik, redaktor portalu Znadniemna.pl, były więzień polityczny.

RZEŹBA Z 1932 ROKU

Popiersie Tadeusza Kościuszki było wykonane w 1932 r. przez rzeźbiarkę Balbinę Świtycz-Widacką.

„Urodzona w Mohylewie na Kresach na początku XX wieku, absolwentka przedwojennej Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. Po studiach uczyła plastyki w gimnazjum w Kobryniu. W 1935 roku na wystawie w Pińsku otrzymała złoty medal za rzeźbę »Poleszuczka z dzieckiem«, która została kupiona od artystki i подарowana marszałkowi Józefowi Piłsudskiemu. Wystawiała swoje prace m.in. w Brześciu i Warszawie. W 1954 roku zamieszkała w Olsztynie, gdzie spędziła resztę życia.

A w Kobryniu pozostał jeden z głównych utworów jej życia — wyrzeźbione w 1932 roku popiersie przywódcy insurekcji — Tadeusza Kościuszki. Po wojnie większość polskich pomników na Kresach Wschodnich II RP doszczętnie niszczone przez Sowietów. Popiersie Kościuszki pozostawało jednak niekńięte. Dopiero w 1951 roku popiersie zdemontowano i przekazano do magazynu Muzeum Suworowa w Kobryniu. Później przeniesiono je do Muzeum Krajoznawczego Obwodu Brzeskiego. W 1988 roku popiersie generała Tadeusza Kościuszki przewieziono do wsi Małe Siechnowicze i ustawiono przed wejściem do Żabinkowskiego Muzeum Historyczno-Krajoznawczego” — czytamy na portalu Znadniemna.pl.

WŁADZE PRZESTAŁY UWAŻAĆ KOŚCIUSZKĘ ZA BOHATERA

— Białoruskie władze coraz bardziej chcą się przypodobać Rosji. Usunięto popiersie człowieka, którego do niedawna uważano za bohatera narodowego Białorusi. Już tak nie jest, czyli białoruskie władze przestały uważać Kościuszkę za swego bohatera. Z kolei za bohatera uważany jest rosyjski generał Aleksander Suworow, wódz naczelny armii Imperium Rosyjskiego. Jego popiersia ustawiają na Białorusi — komentuje dla „Kuriera Wileńskiego” Andrzej Pisalnik.

Przez wiele lat popiersie Kościuszki w Małych Siechnowiczach było jedynym jego pomnikiem na Białorusi.

„Aż do 12 maja 2018 roku, kiedy na terenie Muzeum Dworku Kościuszki w Mereczowszczyźnie odsłonięto pomnik bohatera ufundowany przez społeczeństwo Białorusi z inicjaty-

wy Gleba Łabadzienka. Pomnik Kościuszki powstał w pracowni na Ukrainie według projektu białoruskiego rzeźbiarza Hienadzia Łojki. W czasach Związku Radzieckiego popiersie Kościuszki zostało włączone do Kolekcji Zabytków Historycznych i Kulturalnych Białorusi, oficjalnego rejestru obiektów objętych ochroną państwową. Za rządów Aleksandra Łukaszenki powstała nowa Państwowa Lista Zabytków Historyczno-Kulturalnych, na którą popiersie, podobnie jak wiele historycznych dworów, parków, kościołów i cerkwi, nie zostało wpisane. Obecnie, jak poinformował poświęcony białoruskim zabytkom kanał »Spadczyna« na Telegramie, na zdjęciach opublikowanych w gazecie rejonowej »Sielskaja Prawda« widać, że w miejscu pomnika znajduje się kwiatnik.

13.>>

Popiersie Tadeusza Kościuszki było wykonane w 1932 r. przez rzeźbiarkę Balbinę Świtycz-Widacką Fot. yandex.com/maps, glosznadniemna.pl

12.>>

Z kolei ze strony internetowej Żabinkowskiego Muzeum Historyczno-Krajoznawczego, przy którym znajdowało się popiersie, usunięto wszelkie informacje o Tadeuszu Kościuszcze. Choć celem powstania tej placówki było m.in. upamiętnienie na Białorusi bohatera, za którego Kościuszkę jest uznawany także w Polsce, USA, na Litwie i we Francji” — napisano na portalu Znadniemna.pl.

ZNIKNĘŁA TABLICA PAMIĄTKOWA

Do podobnych działań dochodzi nie po raz pierwszy.

W kwietniu 2024 r. z muru Nowego Zamku w Grodnie zniknęła tablica, upamiętniająca Tadeusza Kościuszkę i uczestników powstania narodowego 1794 roku, która została uroczystie odsłonięta w 1994 r. Odbędzie się to na cześć dwusetnej rocznicy insurekcji kościuszkowskiej.

Andrzej Pisalnik zauważa, że reżim białoruskiego dyktatora nigdy nie był przychylny Polakom.

— Oczywisty kryzys nastąpił w 2020 r., czyli wtedy, kiedy Łukaszenka zaczął walczyć z własnym narodem. To się zbiegło także z zaostreniem prześladowań Polaków na Białorusi — mówi redaktor portalu Znadniemna.pl.

ZACIERANIE ŚLADÓW POLSKOŚCI

Rozmówca zauważa, że coraz mniej jest na Białorusi polskich śladów.

— Zasadniczo białoruskie władze walczą z pamięcią o żołnierzach Armii Krajowej, niszczą nie tylko pomniki, ale też nagrobki. Niszczą wszystko, co się wiąże jednoznacznie z polskością. Ślady polskie, jeżeli nie usuwane, to na różne sposoby są ukrywane — podkreśla były białoruski więzień polityczny.

DEWASTACJA POLSKIEGO POMNIKA W ROSJI

Do dewastacji polskiego pomnika doszło w miejscowości Miednoje (obwód twerski).

Na Cmentarzu Wojennym z polskiego pomnika skuto płaskorzeźbę orderu Krzyża Wojennego Virtuti Militari oraz Krzyża Kampanii Wrześniowej 1939. Na cmentarzu

Na Cmentarzu Wojennym w Miednoje z polskiego pomnika skuto płaskorzeźbę orderu Krzyża Wojennego Virtuti Militari oraz Krzyża Kampanii Wrześniowej 1939 **Fot. X/MSZ**

pochowanych jest 6 300 polskich oficerów, oficerów rezerwy i członków innych służb państwowych II Rzeczypospolitej.

„To niedopuszczalne ingerowanie Rosji w prawdę historyczną, będziemy bronić krzyży zdjętych z pomników nagrobnych” — powiedział minister spraw zagranicznych RP Radosław Sikorski.

Resort polskiej dyplomacji podkreślił, że odczytuje „tę oburzającą prowokację nie tylko jako próbę ingerencji w polskie wybory prezydenckie, ale jako typową rosyjską próbę zmieniania historii, która ma zakłamać historyczny fakt, że 17 września 1939 roku stalinowska Rosja wraz z Hitlerem napadła na Polskę”.

Jak zaznaczono, informacje na temat obecnego stanu cmentarza przekazali polskiej placówce przedstawiciele miejscowego duchowieństwa katolickiego i Polonii.

Resort dyplomacji dodał, że dewastacji nie dokonali wandal.

„To decyzja putinowskiej Prokuratury Obwodu Twerskiego. Według niej te symbole są niezgodne z ustawą Federalną »O upamiętnieniu Zwycięstwa narodu radzieckiego w Wielkiej Wojnie Ojczyźnianej 1941-1945«. Wedle tejże prokuratury wojna zaczęła się w 1941 roku” — wskazuje MSZ.

Jak przypomniano, na cmentarzu w Miednoje pochowane są ofiary zbrodni katyńskiej z 1940 r.: 6 300 polskich oficerów, funkcjonariuszy Policji Państwowej, urzędników z obozu

w Ostaszkowie rozstrzelanych przez NKWD strzałem w tył głowy. MSZ podkreśliło, że przez lata władze Związku Radzieckiego „chciały tę zbrodnię ukryć, a prawdę zakłamać”.

PRÓBA INGERENCJI W POLSKIE WYBORY

„Odczytujemy tę oburzającą prowokację nie tylko jako próbę ingerencji w polskie wybory prezydenckie, ale jako typową rosyjską próbę zmieniania historii, która ma zakłamać historyczny fakt, że 17 września 1939 roku stalinowska Rosja wraz z Hitlerem napadła na Polskę. Jest to tym bardziej oburzające, że równocześnie putinowska Rosja przywraca kult człowieka, który wydał rozkaz mordu — Józefa Stalina. Kultu, którego ofiarą byli nie tylko polscy jeńcy wojenni, ale przede wszystkim Rosjanie i narody ZSRR” — czytamy w oświadczeniu polskiego MSZ.

22 maja MSZ RP oświadczyło, że domaga się od strony rosyjskiej natychmiastowego przywrócenia stanu pierwotnego Cmentarza Wojennego w Miednoje.

Na briefingu w Brukseli szef polskiej dyplomacji Radosław Sikorski zapowiedział wystosowanie do strony rosyjskiej „odpowiedniej noty”. ■

Na podst. Znadniemna.pl, PAP, inf. wł.

Kryzys ziemniaczany na Białorusi. „Skutki sankcji coraz bardziej odczuwalne”

Antoni Radczenko

Ostatnio mieszkańcy zetknęli się z innym problemem — brakiem ziemniaków w sklepach. Ekonomista Aleksandras Izgorodinas uważa, że jest to pokłosie zachodnich sankcji.

„Lubicie cebulę? Białoruską cebulę? Przyznam się, że lubię cebulę. Niestety na Białorusi dla miłośników tego warzywa nastąpiły ciężkie czasy” — oświadczył na swym video-blogu były minister kultury, a obecnie jeden z liderów białoruskiej opozycji Paweł Łatuszko.

BRAK ZIEMNIAKÓW

Ostatnio w białoruskiej przestrzeni medialnej, coraz częściej pojawia się informacja, że w białoruskich sklepach brakuje ziemniaków oraz innych owoców. Ceny na ziemniaki rosną od jesieni 2024 r. Teraz kilogram ziemniaków na Białorusi kosztuje średnio 1,35 euro. Na Litwie cena kilograma ziemniaków waha się od 60 eurocentów do 2 euro. Na pierwszy rzut oka cena w obu krajach jest podobna, jednak warto uwzględnić poziom płac na Litwie i Białorusi. W styczniu średnie wynagrodzenie na Litwie „na rękę” wynosiło 1 365 euro. Natomiast na Białorusi — 363 euro. Minimalne zaś białoruskie wynagrodzenie jest na poziomie 110 euro.

Problem polega nie tylko na wysokiej cenie, jak na warunki białoruskie, ziemniaków, ale też na ich dostępności. Białoruska telewizja Belsat, nadawana z Polski, poinformowała, że „W państwie, które nazywało ziemniaki swoim dobrem narodowym, okazało się nagle, że nie ma ich w sklepach. A jeśli już są, to zgniłe albo zbyt drobne. Władze ograniczyły już eksport i zapewniają, że »wszystko

Społeczeństwo na Białorusi jest niezadowolone, ponieważ od kilku miesięcy ciągle rosną ceny ziemniaków.

Przy wynagrodzeniu niecałych 400 euro kilogram ziemniaków na Białorusi kosztuje średnio 1,35 euro **Fot. Marian Paluszkiewicz**

jest pod kontrolą», jednak Białorusini pokazują zdjęcia ze sklepów i przekonują, że to nie kontrola, tylko farsa”.

REAKCJA ŁUKASZENKI

Sytuacja — wygląda, jakby wyjęta z dowcipu — jest naprawdę poważna. Ziemniaki są jednym z kluczowych produktów diety mieszkańca Białorusi. Na przykład z danych na rok 2023 komercyjnej platformy internetowej ReportLinker, specjalizującej się w dostarczaniu raportów rynkowych, analiz branżowych i danych statystycznych z różnych sektorów gospodarki, wynika, że średnio Białorusin spożywa 181 kilogramów ziemniaków rocznie. Jest to najwyższy wskaźnik na świecie. Na drugim miejscu znajduje się Ukraina (144 kg), na trzecim Rwanda (118 kg).

Na sytuację musiał zareagować sam Łukaszenko. „Bez ziemniaków nie zostaniemy. Zleciłem dla

Komitetu Kontroli Państwowej, aby przeanalizowali wszystkie sieci handlowe i zobaczyli, czego u nas w rzeczywistości nie wystarcza. Później przywołam do siebie gubernatora — na szczęście teraz były gubernator obwodu grodzieńskiego jest wicepremierem — i zapytam, to wszystko wszystkim pokażę, przecież ostrzegałem, że musimy tworzyć fundusze stabilizacyjne. To oznacza, że mieliśmy mieć zachowane odpowiednie zasoby do karmienia ludzi. Co przede wszystkim? Ziemniaki, jabłka i inne. Gdzie to wszystko?” — mówił przed kilkoma tygodniami na jednym ze spotkań z mieszkańcami białoruski dyktator.

Białoruska państwowa agencja informacyjna „Belta” napisała, że „drogie ziemniaki na Białorusi to fake” i oskarżyła o dezinformację kolektywny Zachód. „Jeśli kilogram ziemniaków za 2,2 Br jest tylko »dla bogatych«, to zrezygnuj z pracy za zagraniczne granty.

14.>>

Nie są takie wspaniałe, skoro nie stać cię nawet na ziemniaki. Zrób wreszcie coś pożytecznego. Może wtedy twoje wieczne »fuj!« przynajmniej w święta ustąpi miejsca »wow!« — podała w komentarzu agencja.

POPYT I PODAŻ

Dlaczego w Białorusi zniknęły ziemniaki?

— Nie analizowałem rynków państwa agresora i jego sojuszników, ale zawsze przyczyna jest ta sama. Popyt jest większy niż podaż — mówi „Kurierowi Wileńskiemu” Paulius Andriejavas, przewodniczący Litewskiego Związku Hodowców Warzyw.

Na sytuację kryzysową w Białorusi nałożyło się kilka problemów. Z jednej strony rząd wprowadził odgórną regulację cen skupu i sprzedaży ziemniaków. W grudniu władze wprowadziły licencjonowanie eksportu ziemniaków, które zostało przedłużone pod koniec marca. W praktyce to oznacza, że do sprzedaży ziemniaków na przykład w sąsiedniej Rosji, gdzie jest duże zapotrzebowanie na te warzywo i większa cena, to trzeba uzyskać specjalne zezwolenie ministerstwa. To spowodowało, że rolnikom nie opłacało się sprzedawać ziemniaki dla państwa.

Wpływ miał też zły ubiegłoroczny urodzaj ziemniaków. „Znacznie zmniejszyła się jakość materiału nasiennego. To, co sadziliśmy wcześniej, już się zdegradowało. Z powodu sankcji nie można kupić sadzonek wysokiej jakości, a krajowe są zdecydowanie gorsze. Wysadziłem reprodukcję wtórną i zebrałem plony, ale nawet ich nie sprzedam. A potrzeba też nawozów, sprzętu, paliwa i zachowania jakości. Uprawa dobrych ziemniaków to nie jest prosta rzecz” — cytuje słowa białoruskiego rolnika Belsat.

WPŁYW SANKCJI

Ekonomista banku „Citadele” Aleksandras Izgorodinas sądzi, że sytuacja z ziemniakami jest pokłosiem wprowadzonych sankcji

względem Rosji i Białorusi. Niezależnie od zapewnień przywódców sytuacja gospodarcza w tych krajach się pogarsza.

— Mamy wiele przykładów złej sytuacji. Na przykład Bank Centralny Rosji utrzymuje wysokie odsetki na kredyty, co negatywnie wpływa na sytuację w tym kraju. Stany Zjednoczone Ameryki oraz Unia Europejska naprawdę wprowadziły mocne sankcje. Ze względu na to, że rosyjska inwazja w Ukrainie trwa od dłuższego czasu, to skutki tych sankcji, są co raz bardziej odczuwalne — oświadcza „Kurierowi Wileńskiemu” Izgorodinas.

Sytuacja gospodarcza w Białorusi i Rosji, zdaniem naszego rozmówcy, będzie nadal się pogarszała. — Trzeba

Ostatnio w białoruskiej przestrzeni medialnej, coraz częściej pojawia się informacja, że w białoruskich sklepach brakuje ziemniaków oraz innych owoców. Ceny na ziemniaki rosną od jesieni 2024 r. Teraz kilogram ziemniaków na Białorusi kosztuje średnio 1,35 euro.

jednak pamiętać, że jeśli Zachód chce mocniej uderzyć w gospodarkę tych krajów, musi zastosować bardziej udoskonalony mechanizm. Nadal poważnym problemem jest obchodzenie sankcji. Aby skuteczność była większa, trzeba zadbać, aby sankcje nie były obchodzone. To jest właśnie praca domowa dla Komisji Europejskiej — mówi ekonomista.

W latach 70-tych XX w. na Białorusi zbierano ponad 10 mln ton ziemniaków rocznie. Był to jeden z najwyższych wskaźników na świecie. Teraz Białoruś nie jest nawet w pierwszej dziesiątce producentów ziemniaczanych. Z danych Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa wynika, że w 2022 r. zebrano trochę ponad 4 mln ton ziemniaków, co dało Białorusi tylko 19 miejsce w światowym rankingu.

Największymi producentami ziemniaków są Chiny oraz Indie, gdzie odpowiednio zbiera się ponad 90 i 60 mln ton ziemniaków. Na trzecim miejscu uplasowała się Ukraina — 21 mln ton. Na dalszych miejscach są USA i Rosja. Polska jest na miejscu 12. ■

TVP
WILNO

Na kryzys ziemniaczany na Białorusi musiał zareagować osobiście Aleksander Łukaszenka Fot. EPA-ELTA

Zesłanie Ducha Św. w Kalwarii Wileńskiej — zaproszenie na odpust

Honorata Adamowicz

W dniach 2-8 czerwca w parafii pw. Odnalezienia Krzyża Świętego w Kalwarii Wileńskiej odbędzie się Odpust Zesłania Ducha Świętego. W ciągu całego tygodnia będą miały miejsce wspólne modlitwy, wieczory uwielbienia, Droga Krzyżowa oraz jubileuszowa pielgrzymka z Kalwarii Wileńskiej do Archikatedry Wileńskiej.

— Odpusty w kościele katolickim mają bardzo dawną i głęboką tradycję. Jeżeli zajrzemy do katechizmu kościoła katolickiego to odpust jest określony jako darowanie przez Boga kary doczesnej za grzechy, które zostały już odpuszczone co do winy. Aby uzyskać odpust trzeba spełnić pewne warunki, to znaczy należy przystąpić do spowiedzi sakramentalnej, ponieważ człowiek musi być w stanie łaski uświęcającej, w tym dniu trzeba przyjąć komunię świętą i odmówić modlitwę w intencji Ojca Świętego. Należy także wykluczyć wszelkie przywiązanie do grzechu, nawet powszedniego — wyjaśnia w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” ks. Jerzy Witkowski, proboszcz parafii pw. Odnalezienia Krzyża Świętego w Kalwarii Wileńskiej, dziekan dekanatu kalwaryjskiego.

156 LAT TRADYCJI

Wszelkie odpusty są połączone z uroczystościami. Są odpusty Matki Boskiej Ostrobramskiej, odpusty Piotra i Pawła, a w Kalwarii wileńskiej największymi odpustami, najbardziej znanymi i najważniejszymi są odpusty zesłania Ducha Świętego. Na nie ks. Jerzy Witkowski serdecznie zaprasza w uroczystość zesłania Ducha Świętego.

— Powstaje pytanie, dlaczego właśnie w uroczystość Ducha Świętego najważniejsze są odpusty w naszym kościele? Wiąże się to z faktem, że 9 czerwca w roku 1669 w uroczystość Zesłania Ducha Świętego została zakończona (rozpoczęta w 1662 r.) budowa pierw-

■ Ks. Jerzy Witkowski

szego kościoła w Kalwarii Wileńskiej. W tym także dniu został on konsekrowany. A więc widzimy, że tradycja Kalwarii Wileńskiej sięga już 156 lat. W tym dniu była ogromna uroczystość i biskup Aleksander Sapieha poświęcił Kalwarię Wileńską, a także dróżki kalwaryjskie. Były one posypywane ziemią, która na tą okazję została przywieziona z ziemi świętej z Jerozolimy. I od tego czasu uroczystość Zesłania Ducha Świętego jest największą uroczystością naszej wspólnoty parafialnej — zaznaczył duchowny.

„DOKĄD PÓJDZIEMY, PANIE”

Do odpustów społeczność kościelna zaczyna szykować się już na początku roku kalendarzowego. Już wtedy wierni zaczynają myśleć nad tym, jaki będzie temat tegorocznych odpustów i później trwają przygotowania, które angażują bardzo wielu ludzi. Ks. Witkowski bardzo się cieszy z tak liczego zaangażowania parafian w przygotowania w uroczystości odpustów. Parafianie są świadomi ich ważności.

— Przewodnim tematem tegorocznych odpustów są słowa „Dokąd pójdziemy, Panie”. Pamiętamy te słowa Apostoła Piotra, który nieraz pytał Pana Jezusa „Dokąd idziesz, Panie”. W uroczystość Ducha Świętego chcemy prosić o łaskę Ducha Świętego, by wskazał nam drogę, którą my jako wspólnota ludzi wierzących chcemy iść. Szczególnie w tych tak niespokojnych czasach, kiedy na świecie panuje wojna i niepokój. Dlatego proszę — przyprowadźcie ze sobą przynajmniej cztery osoby: z domu, z pracy, z klatki schodowej, klubu sportowego albo z miejsca, gdzie codziennie jesteście obecni — ks. Jerzy Witkowski. ■

Fot. Marian Paluszkiewicz

W ciągu całego tygodnia będą miały miejsce wspólne modlitwy, wieczory uwielbienia, Droga Krzyżowa oraz jubileuszowa pielgrzymka z Kalwarii Wileńskiej do Archikatedry Wileńskiej

DOKĄD PÓJDIEMY, PANIE? (Por. J 13, 36)

Odpuść Zesłania Ducha Świętego w Kalwarii Wileńskiej

2-8 CZERWCA

2-4 CZERWCA

18.00 Msza Św. w kościele

5 CZERWCA, CZWARTEK

ADORACJA NAJŚWIĘTSZEGO SAKRAMENTU

8.00-18.00 Adoracja Najświętszego
Sakramentu i możliwość spowiedzi
18.00 Msza Św. w kościele
20.00 Nabożeństwo Taizé

6 CZERWCA, PIĄTEK

DZIEŃ KAPŁANÓW I OSÓB
KONSEKROWANYCH

Program nabożeństw w jęz. litewskim:
10.00 Droga Krzyżowa od kaplicy
Matki Bożej Bolesnej
14.00 Msza Św. w kościele
18.00 Msza Św. (PL i LT)
* 19.00 Wieczór modlitewny z
ks. Vinay Kamath

* Więcej informacji: vilniauskalvarijos.lt

7 CZERWCA, SOBOTA

DZIEŃ WSPÓLNOT POLSKICH

Program nabożeństw w jęz. polskim:
9.00 Droga Krzyżowa od kaplicy
Matki Bożej Bolesnej
13.00 Uroczysta Msza Św.
z udzieleniem Sakramentu Bierzmowania
(na łące obok kościoła)
Po Mszy Św. poczęstunek i
program artystyczny
* 17.00 Pielgrzymowanie do
Archikatedry Wileńskiej (PL i LT)

8 CZERWCA, NIEDZIELA

DZIEŃ ZESŁANIA DUCHA ŚWIĘTEGO

9.00 Msza Św. w kościele (PL)
Program nabożeństw w jęz. litewskim:
9.00 Droga Krzyżowa od kaplicy
Matki Bożej Bolesnej
13.00 Uroczysta Msza Św.
z udzieleniem Sakramentu Bierzmowania
(na łące obok kościoła)
Po Mszy Św. poczęstunek

Bezpłatne baseny dla seniorów w Wilnie

Już ponad 2 200 seniorów skorzystało z możliwości bezpłatnego dostępu do wileńskich basenów w ostatnią niedzielę miesiąca. Ponieważ inicjatywa jest kontynuowana, ogłoszono harmonogram bezpłatnych niedziel w okresie letnim.

„Aktywny tryb życia jest niezbędny dla każdego. Naszym celem jest zapewnienie stołecznym seniorom szerokiej gamy zajęć (...). Wierzę, że możliwość bezpłatnego odwiedzania nowoczesnych basenów nie tylko pomoże seniorom w Wilnie poprawić stan zdrowia, ale także przyczyni się do promowania wspólnoty wśród osób starszych” — mówi mer Wilna Valdas Benkunskas.

Bezpłatne wizyty dla seniorów w ostatnią niedzielę każdego miesiąca oferowane są w dwóch basenach i klubach sportowych prowadzonych przez Active Vilnius — w Fabianiszkach i Leszczyniakach — w basenach klubach sportowych, w tym w grupowych zajęciach fitness.

W ostatnią niedzielę każdego miesiąca bezpłatne ćwiczenia będą dostępne od 9:00 do 16:00 na basenie i w klubie sportowym w Leszczyniakach (ul. Erfurto 13) oraz od 14:00 do 21:00 (latem do 20:00) na basenie i w klubie sportowym w Fabianiszkach (ul. Vėtrungių 45A).

Przez kolejne sześć miesięcy bezpłatne wizyty dla seniorów na basenach oferowane są w dniach 29 czerwca, 27 lipca, 31 sierpnia, 28 września i 26 października. W ramach prewencyjnego czyszczenia basenu, godziny otwarcia basenu mogą ulec nieznacznym zmianom w okresie letnim. Informacje o tym będą dostępne na stronach internetowych i mediach społecznościowych basenów w Fabianiszkach i Leszczyniakach. Seniorzy będą musieli okazać dowód tożsamości w recepcji po przybyciu. Bez wstępnej rejestracji. Należy zabrać ze sobą odpowiednią odzież, buty sportowe, ręcznik i czepek, jeśli planuje się pływać w basenie.

Opr. J.B. na podst. inf. Vilnius.lt

Spotkanie SIKRP i PUTW w Wilnie

7 maja Polski Uniwersytet Trzeciego Wieku w Wilnie gościł 30 przedstawicieli Stowarzyszenia Instytut Kresów Rzeczypospolitej (SIKRP) na czele z Zygmuntem Grochowskim, byłym Wilnianinem, uczniem 19 Szkoły Średniej w Wilnie.

Spotkanie zajął rektor PUTW p. Ryszard Kuźmo ciesząc się, że spotkali się seniorzy mający wspólne korzenie. Wielu z nich pochodzi z Wilna. Kapelan PUTW Józef Makarczyk pobłogosławił zebranych.

Zygmunt Grochowski opowiedział o sobie i swej działalności w Uniwersytecie Nauk Stosowanych oraz o powstaniu Instytutu Kresowego w Polsce, który dziś zrzesza 320 różnych instytucji senioralnych, mających wydziały: Wileński, Białoruski, Ukraiński. Podkreślił, że na Kresach Wschodnich mieszkają najbardziej patriotycznie zaangażowani seniorzy. Zapoznał z działalnością Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Warszawie na Pradze, gdzie są organizowane wycieczki tematyczne takie jak: śladami Adama Mickiewicza, Elizy Orzeszkowej itd.

SIKRP prowadził badania ludobójstwa Polaków na Ukrainie. Prezes stowarzyszenia ubolewał, że w środowisku polskim nadal istnieje wiele problemów takich jak np. brak podręczników dla polskich szkół.

Słuchacze byli usatysfakcjonowani wiadomością o możliwości

zawarcia umowy o współpracy między PUTW w Wilnie a SIKRP oraz Uniwersyteciem Trzeciego Wieku przy Akademii Nauk Stosowanych w Warszawie.

Umowa przewiduje nawiązanie kontaktów ze słuchaczami wyżej wymienionych uniwersytetów według przewidzianych programów: wymiana doświadczeń; organizowanie konferencji (na przykład „Miejsca pamięci polskiej martyrologii na Litwie”); organizowanie tygodniowych wczasów dla słuchaczy; leczenie w sanatoriach seniorów mniejszości polskiej na Litwie, posiadających Karta Polaka; wykorzystanie programu edukacyjnego Erasmus; ubieganie o dofinansowanie projektów, imprez w zakresie kultury i sportu.

Na zakończenie spotkania słuchaczom PUTW w Wilnie zostały wręczone dyplomy z podziękowaniem za całokształt wspaniałej wieloletniej pracy na rzecz edukacji Ziemi Wileńskiej, zaś rektor PUTW w Wilnie Ryszard Jan Kuźmo został uhonorowany pucharem oraz dyplomem.

Na spotkanie przybyli przyjaciele Zygmunta Grochowskiego z lat szkolnych.

Zakończeniem spotkania była wspólna biesiada przy kawie i herbatce.

■
Teresa Młyńska,
członkini zarządu
PUTW w Wilnie

■ Zygmunt Grochowski i Ryszard Jan Kuźmo Fot. archiwum PUTW w Wilnie

Krzysztof Zanussi odwiedzi Wilno, wyjątkowa możliwość spotkania z polskim reżyserem

W dniach 3-4 czerwca 2025 r. Wilno odwiedzi znany polski reżyser Krzysztof Zanussi, poetka i eseistka Barbara Gruszka-Zych oraz fotograf Grzegorz Lityński.

W Związku Pisarzy Litwy zaprezentują oni swoją książkę „Zanussi. Przez przedmioty” wydaną w 2024 roku. Jest to biograficzna opowieść o Krzysztofie Zanussim, legendarnym reżyserze kina moralnego niepokoju z okazji jego 85. urodzin.

W 2019 roku autorka wydała również książkę „Życie rodzinne Zanussich. Rozmowy z Elżbietą i Krzysztofem”, którą uzupełniają zdjęcia znanego polskiego fotografa Grzegorza Lityńskiego. Zostały one wykonane w miejscach niedostępnych dla odwiedzających: dom Zanussich w Laskach, w Warszawie i w Paryżu, a w książce opatrzone są komentarzami samego Zanussiego.

Autorkę i reżysera łączy wieloletnia przyjaźń, dzięki której mogli ujawnić wiele niedostępnych kart z nieznanego życia Zanussiego. Wierzymy, że takie spotkanie z Zanussim, legendarnym reżyserem filmowym, który jest dobrze znany Litwinom oraz dwoma innymi utalentowanymi polskimi ludźmi kultury będzie wyjątkowym wydarzeniem w Wilnie i wzbudzi duże zainteresowanie.

W kinie „Skalvija” zaplanowano pokaz filmu K. Zanussiego „Constans” (1980). Przed filmem reżyser spotka się z publicznością. Film ten zapoczątkuje cykl

■ Krzysztof Zanussi odwiedzi Wilno w dniach 3-4 czerwca

W 2019 roku autorka wydała również książkę „Życie rodzinne Zanussich. Rozmowy z Elżbietą i Krzysztofem”, którą uzupełniają zdjęcia znanego polskiego fotografa Grzegorza Lityńskiego.

pokazów filmowych K. Zanussiego. Zostaną zaprezentowane jego wcześniejsze filmy, które stały się już klasyką kina: „Iluminacja” i „Życie jako choroba przenoszona drogą płciową”.

3 czerwca 2025 r., godz. 18.00 — Spotkanie z K. Zanussim i twórcami książki w Związku Pisarzy Litwy (ul. K. Sirvydo 6, Wilno). Wstęp wolny.

4 czerwca 2025 r., godz. 19.00 — Projekcja filmu „Constans” i spotkanie z reżyserem (Kino „Skalvija”, ul. A. Goštauto 2, Wilno). Wstęp biletowany.

Język spotkań: polski, litewski. Film z litewskimi napisami.

Organizator: Związek Pisarzy Litwy.

Partner: Instytut Polski w Wilnie. ■
Inf. i fot. Instytut Polski w Wilnie

Zwycięzca Eurowizji JJ wzywa do wykluczenia Izraela z konkursu

Austriacki zwycięzca Eurowizji JJ skrytykował udział Izraela w Eurowizji i zaapelował o jego wykluczenie z przyszłorocznej edycji, powołując się na wojnę w Strefie Gazy.

W wywiadzie dla hiszpańskiego dziennika „El País” JJ, tegoroczny zwycięzca Eurowizji, wyraził ubolewanie, że Izrael został

dopuszczony do konkursu mimo trwającego konfliktu. Podkreślił konieczność większej przejrzystości i równego traktowania wszystkich uczestników.

„Chciałbym zobaczyć przyszłoroczną Eurowizję w Wiedniu bez Izraela” — powiedział JJ (Johannes Pietsch), kontratenor z Austrii. „My, wykonawcy, możemy jedynie

wyrazić nasz punkt widzenia na ten temat” — dodał.

Komentarze artysty spotkały się z krytyką w Austrii. Nadawca ORF zdystansował się od jego wypowiedzi, uznając je za prywatne opinie. Z kolei JJ, za pośrednictwem Warner Music, przeprosił za ewentualne nieporozumienia. ■

Opr. J.B. na podst. BNS

Zmiana granic miejscowości w rej. wileńskim i nadanie dziesięciu z nich status miasteczek

Honorata Adamowicz

Po wejściu zmian w życie status miasteczka otrzymają: Awizienie, Czarny Bór, Niemież, Skojdziszki, Podbrzezie, Pogiry, Wielka Rzesza, Rudomino, Grygajcie oraz Zujuny.

Rada Samorządu Rejonu Wileńskiego zaaprobowała plan granic i nazewnictwa osiedli, którego celem jest zapewnienie bardziej przejrzystej organizacji administracyjnej oraz zmniejszenie nieporozumień związanych z adresami i rejestracją nieruchomości. Projekt obejmie wszystkie gminy, a dziesięć osiedli uzyska status miasteczka.

„Ta reorganizacja stanowi znaczącą zmianę na mapie administracyjnej rejonu wileńskiego, odzwierciedlającą rozwój regionu. W celu zrównoważonego rozwoju nie tylko granice gmin są precyzyjnie określone, ale również dziesięciu dynamicznie rozwijającym się osiedlom nadawany jest status miasteczka, a są to: Awizienie, Czarny Bór, Niemież, Skojdziszki, Podbrzezie, Pogiry, Wielka Rzesza, Rudomino, Grygajcie i Zujuny” — mówi Robert Duchniewicz, mer Samorządu Rejonu Wileńskiego.

CZYM SĄ MIASTECZKA?

Inicjatywa samorządu ma na celu rozwiązanie tej sytuacji — wyznaczenie dokładnych granic osiedli, tak aby nie kolidowały z działkami i były zgodne z obowiązującymi aktami prawnymi.

— Miasto, miasteczko, wieś lub przysiółek — są to rodzaje miejscowości, które określają ich wielkość. Zasadniczo nie nadają one mieszkańcom wyłącznych praw ani przywilejów. Zmiany typów i granic osiedli są procesem długotrwałym. Według kryteriów typy osiedli nie zależą od położenia geograficznego obszaru, ale raczej od liczby ludności. Na przykład Galgai nie rozwijały się tak szybko w 2018 r., a wyniki ankiety nie odzwierciedlały potrzeby zmiany

Władze rejonu wileńskiego planują zmienić granice miejscowości i nadać dziesięciu z nich status miasteczek.

typu osady w tym czasie — poinformowano „Kurier Wileński” w samorządzie rejonu wileńskiego.

Miasteczka na Litwie to generalnie mniejsze osady, które mają charakterystyczne cechy miejskie, ale nie spełniają kryteriów dla statusu miasta.

— Zgodnie z obowiązującymi przepisami osady są tworzone i znoszone, a granice ich terytoriów są ustalane i korygowane przez rząd, z uwzględnieniem propozycji rady samorządowej, po dokonaniu oceny opinii miejscowej ludności. Samorządy opracowują plany granic osiedli w porozumieniu z Centrum Rejestrów, Ministerstwami Transportu i Komunikacji oraz Ministerstwem Rolnictwa. Przygotowane i zharmonizowane dokumenty są przekazywane do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, które przedkłada je rządowi do zatwierdzenia — poinformowano w samorządzie rej. wileńskiego.

MIESZKAŃCY „ZA” ZMIANĄ STATUSU MIEJSCOWOŚCI

Mieszkańcy miejscowości, które mają otrzymać status miasteczek w rozmowie z „Kurierem Wileńskim”

mówią, że to dobra decyzja, ponieważ dane miejscowości już od dawna nie odpowiadają rzeczywistości.

— Mieszkam tu przez całe życie, czyli już prawie 50 lat. Jeszcze 20 lat temu to rzeczywiście można było mówić, że mieszkamy na wsi. Dzisiaj Czarnego Boru nie można nazwać wsią. Życie wygląda jak w mieście, mieszkańców przybywa z każdym rokiem, ludzie się budują. Samo życie też tu nie wygląda jak na wsi, nikt tu nie trzyma bydła, ogródki są małe. Więc to na pewno nie jest wieś — mówi pani Stanisława z Czarnego Boru.

Jarosław z Rudomina także uważa, że Rudomino już dawno powinno zmienić status z wsi na miasteczko.

— Jaka to wieś. Tu nawet wsią i „nie pachnie”. Wieś to na przykład w Turgielach, gdzie mieszkają ludzie, którzy zajmują się hodowlą bydła, ogrodami. To oni prowadzą takie prawdziwe wioskowe życie. Tam i miejscowość wygląda jak wieś, a i ludzi tam mieszka mniej niż tu. Jestem za tym, żeby jak najszybciej zmienił się status — mówi pan Jarosław. ■

MRF MEDIJŲ RĖMIMO FONDAS

Rada Samorządu Rejonu Wileńskiego zaaprobowała nowy plan granic i nazewnictwa osiedli **Fot. Marian Paluszkiewicz**

Noc Muzeów w „Villa la Fleur” w malowniczym Konstancinie

Jak wiadomo, Noc Muzeów daje wyjątkową okazję do odkrywania sztuki i historii w niecodziennej atmosferze i przystępnej cenie. W ramach tegorocznej Nocy Muzeów zwiedziłem Muzeum Villa la Fleur w Konstancinie.

Muzeum pełni ważną rolę w popularyzacji polskiej sztuki nowoczesnej i awangardowej.

O MIEŚCIE

Konstancin to malownicze miasto położone ponad 20 km na południe od centrum Warszawy i liczące dziś ponad 20 tys. mieszkańców. Znane jest głównie jako uzdrowisko i miejsce wypoczynku. Jego historia i atrakcje sprawiają, że jest bardzo popularnym kierunkiem zarówno dla mieszkańców stolicy, jak i turystów. Konstancin powstał na początku XX w. Jego nazwa pochodzi od Konstancji Skórzewskiej, żony jednego z założycieli — hrabiego Witolda Skórzewskiego. Miasto było projektowane z myślą o zdrowotnym mikroklimacie i luksusowych willach, które do dziś można podziwiać.

W 1969 roku Konstancin połączył się z sąsiednią Jeziorną, tworząc dzisiejszy Konstancin-Jeziorna. Jeziorna ma jednak znacznie starsze korzenie — już w średniowieczu istniała tam osada, a w XIX w. działała duża papiernia. Obec-

■ Muzeum Villa la Fleur położone jest w malowniczym otoczeniu dwóch odrestaurowanych willi z początku XX w.

nie łączy uzdrowski klimat z ciekawą historią i bogatą ofertą kulturalno-przyrodniczą.

NAJCIĘKAWSZE ATRAKCJE, OFEROWANE PRZEZ MIASTO

Do największych atrakcji miasta należą: tężnia solankowa (z naturalną solanką, jedyna taka w województwie mazowieckim), Park Zdrojowy im. hrabiego Skórzewskiego

(z alejkami spacerowymi, fontannami i sceną koncertową, domem zdrojowym i pijalnią wód mineralnych), Muzeum Papiernictwa w Jeziornie (będące pamiątką po przemysłowej historii regionu, prezentującą dzieje papiernictwa w Polsce) czy wreszcie rezerwat przyrody Skarpa Oborska (obszar chroniony w dolinie Wisły, idealny dla miłośników przyrody i spacerów).

22.>>

■ Villa la fleur w roku 2009, po gruntownym remoncie, została zaadaptowana na potrzeby muzealne

21.>>

Są też liczne wille z przełomu XIX i XX w. (architektoniczne perełki — eklektyczne i secesyjne) — w tym m.in. „Villa la Fleur przy ulicy Szpitalnej 14/16, która w roku 2009, po gruntownym remoncie, została zaadaptowana na potrzeby muzealne, a rok później, w 2010 roku, otwarto w niej Muzeum Villa la Fleur. Drugi budynek, spełniający podobną rolę, oddany do użytku w 2021 roku po dwuletnim remoncie, mieści na trzech kondygnacjach wystawy stałe i czasowe oraz specjalistyczną bibliotekę udostępnianą w celach badawczych. Oba budynki otacza park rzeźb, w którym można podziwiać dzieła wybitnych rzeźbiarzy, tworząc harmonijną przestrzeń łączącą architekturę, sztukę i naturę...” (z przewodnika po Villi la Fleur).

ZAŁOŻYCIEL MUZEUM TO POSTAĆ NIETUZINKOWA

Byłem tam w ostatnią Noc Muzeów — z soboty na niedzielę (z 17 na 18 maja 2025 r.). W tym wydarzeniu kulturalnym brały udział muzea, galerie, zamki i inne instytucje w całej Polsce. Miałem więc okazję bezpłatnie zwiedzać Muzeum Villa la Fleur. To unikatowe prywatne muzeum sztuki, którego sercem jest kolekcja Marka Ro-

W programie wieczoru Noc Muzeów znalazło się m.in. oprowadzania po ogrodzie rzeźb Muzeum Villa la Fleur

eflera — przedsiębiorcy, kolekcjonera i pasjonata twórczości artystów związanych z École de Paris położone jest w malowniczym otoczeniu dwóch odrestaurowanych willi z początku XX w.

W programie tamtego wieczoru znalazły się tematyczne oprowadzania po wystawach oraz po ogrodzie rzeźb. Dodatkową atrakcją było spotkanie z założycielem muzeum — Markiem Roeflerem,

podczas którego opowiadał o swojej kolekcji i pasji do sztuki. Był wreszcie okolicznościowy koncert.

Muzeum w Konstancinie prezentuje bogaty zbiór malarstwa, rzeźby, grafiki i rysunku, oferując zwiedzającym podróż do artystycznego świata przedwojennego Paryża. Jego założycielem i właścicielem jest Marek Roefler — kolekcjoner z pasją, postać nietuzinkowa. Z wykształcenia fizyk jądrowy, z zawodu deweloper i prezes firmy Dantex, z zamiłowania kolekcjoner sztuki. Jego przygoda z kolekcjonowaniem rozpoczęła się w latach 90. XX w., gdy zaczął nabywać dzieła sztuki do swojego domu w Aninie. Początkowo były to obrazy o tematyce myśliwskiej, nawiązujące do rodzinnych tradycji. Z czasem jego zainteresowania skupiły się na artystach École de Paris — międzynarodowej grupie twórców działających w Paryżu w pierwszej połowie XX w., wśród których wielu miało polskie i żydowskie korzenie.

Roefler aktywnie uczestniczył w aukcjach sztuki zarówno w Polsce, jak i za granicą, poszukując dzieł zapomnianych artystów. Jego kolekcja, tworzona przez lata, stała się jedną z najważniejszych w Polsce prywatnych kolekcji sztuki związanej z École de Paris.

23.>>

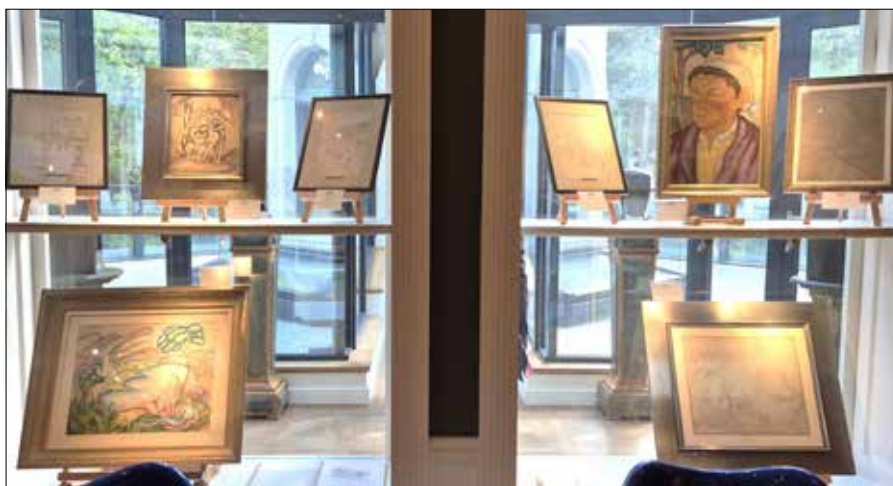

■ Był też okolicznościowy koncert wprowadzający w atmosferę Nocy Muzeów

22.>>

**POPULARYZACJA WIEDZY
O ARTYSTACH I ICH TWÓRCZOŚCI**

„Villa la Fleur regularnie organizuje wystawy czasowe, prezentujące twórczość poszczególnych artystów lub tematyczne ekspozycje poświęcone określonym nurtom czy okresom w sztuce. Przykładem może być wystawa »Mistrzowie École de Paris«, która stanowiła próbę podsumowania historii kolekcji Marka Roeflera i działalności muzeum. Muzeum prowadzi również działalność edukacyjną i wydawniczą, organizując spotkania autorskie, wykłady oraz publikując katalogi wystaw i monografie artystów. Dzięki temu Villa la Fleur nie tylko prezentuje dzieła sztuki, ale także popularyzuje wiedzę o artystach i ich twórczości. Kolekcja prezentowana w Villa la Fleur obejmuje dzieła malarzy, rzeźbiarzy, grafików i rysowników związanych z École de Paris. Wśród nich znajdują się prace takich artystów jak: Mojżesz Kisling (urodzony w Krakowie, jeden z czołowych przedstawicieli École de Paris, znany z portretów i pejzaży), Tamara de Łempicka (ikona stylu Art Déco, autorka eleganckich portretów i aktów, której prace cieszą się ogromnym zainteresowaniem na rynku sztuki), Mela Muter (malarzka o żydowskich korzeniach, znana z ekspresyjnych portretów i pejzaży), Eugeniusz Zak, Henryk Hayden, Henryk Epstein, Maurycy Mędrzycki, Szymon Mondzain, Władysław Ślewiński, Józef Pankiewicz, Louis Marcoussis, Alicja Halicka, Zofia Stryjeńska — artyści reprezentujący różnorodne nurty i techniki, od postimpresjonizmu po kubizm. W dziedzinie rzeźby kolekcja obejmuje prace takich twórców jak: Władysław Czapliński, Jan Lambert-Rucki, Józef Csaky, Bolesław Biegas, Xawery Dunikowski, August Zamojski — rzeźbiarzy, których dzieła łączą nowoczesne formy z tradycyjnymi technikami. Ekspozycję uzupełniają rzeźby szkoły zakopiańskiej, rzemiosło artystyczne oraz meble w stylu Art Déco, tworząc spójną narrację o sztuce pierwszej połowy XX wieku” (z przewodnika po Villi la Fleur).

■ Muzeum prezentuje bogaty zbiór malarstwa

„Villa la Fleur regularnie organizuje wystawy czasowe, prezentujące twórczość poszczególnych artystów lub tematyczne ekspozycje poświęcone określonym nurtom czy okresom w sztuce.

**WYJĄTKOWE MUZEUM
W WYJĄTKOWYM MIEŚCIE**

Wizyta w Villa la Fleur to nie tylko obcowanie z wybitnymi dziełami sztuki, ale także podróż w czasie do świata artystycznego Paryża lat 20. i 30. XX w., pełnego pasji, innowacji i niepowtarzalnego klimatu. Villa la Fleur to jedyne w Polsce muzeum w całości poświęcone twórczości artystów związanych z École de Paris. Dzięki pasji i zaangażowaniu Marka Roeflera wiele dzieł sztuki, które przez lata pozostawały w prywat-

nych kolekcjach lub były zapomniane, zostało odrestaurowanych i udostępnionych publiczności. Muzeum pełni ważną rolę w popularyzacji polskiej sztuki nowoczesnej i awangardowej, a także w zachowaniu dziedzictwa artystycznego dla przyszłych pokoleń.

Konstancin od zawsze przyciągał artystów, pisarzy i ludzi kultury. Przebywali tam lub mieszkali m.in.: Stefania Grodzieńska (znana pisarka, satyryczka i aktorka, mieszkała w Willi Świt), Jerzy Waldorff (krytyk muzyczny i publicysta, propagator kultury i historii Konstancina), Irena Jarocka (popularna piosenkarka lat 70. i 80.), Zbigniew Religa (wybitny kardiochirurg, polityk i minister zdrowia) czy Krzysztof Zanussi (reżyser filmowy, często przebywający w Konstancinie).

Leszek Wątróbski
Fot. autor

■ Wnętrze Muzeum Villa la Fleur

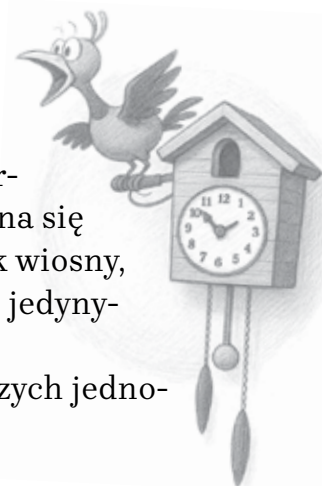
Dzisiaj wszyscy i wszędzie spieszą się na akord. Wstać szybko, zjeść jeszcze szybciej, ubierać się błyskawicznie, nawet zębów dokładnie umyć nie ma czasu. To straszne! Ale tak jest i to właśnie w takim czasie żyjemy. Kiedy sobie pomyślę...

Jak to drzewniej bywało...

W dawnych czasach ludzie nie mierzyli czasu zbyt dokładnie. Wystarczyło im, że byli w stanie zaobserwować, kiedy mija dzień i rozpoczyna się noc, a po niej nastaje świat. To nie 1 lub 21 marca oznaczały początek wiosny, ale słońce i topniejące śniegi. Słońce, Księżyc i gwiazdy były dla nich jedynymi zegarami.

Wraz z rozwojem cywilizacji, ludziom zaczęło brakować dokładniejszych jednostek pomiaru czasu. Ponumerowano więc dni, miesiące i lata.

I mamy to, co mamy.

Czy wiecie, że...

czas i przestrzeń wydają się nam być zupełnie różnymi rzeczami. Przestrzeń jest tym, w czym poruszamy się w trzech kierunkach – w prawo i w lewo, w przód w tył, w górę i w dół – przemieszczając się jednocześnie z miejsca na miejsce.

Czas jest trudniejszy do opisania. Naukowcy jednak traktują czas i przestrzeń jako całość zwaną czasoprzestrzenią. Czas opisują jako czwarty wymiar, którego nie możemy jednak zobaczyć.

Najważniejsza różnica między czasem i przestrzenią, to fakt, że w czasie możemy poruszać się tylko w jednym kierunku – zawsze od przeszłości do przyszłości, z tą samą prędkością – 24 godziny na dobę!

Tego jeszcze nie było! MATEMATYCZNA KRZYŻÓWKA

Czy jesteście przesądni?

Zbliża się lato i wakacje, a wraz z nimi przygody i niespodzianki. Czy każdy lubi niespodzianki? A może doszukujecie w się w nich jakichś znaków? Zapraszam do zabawy!

Jak reagujecie na czarnego kota? Czy wierzycie w gusła i przesady? A może tylko udajecie, że nie boicie się widoku zbitego lustra? Rozwiążcie psychozabawę, a poznacie swoją charakterystykę.

1. Czy uważacie, że urodziliście się pod szczęśliwą gwiazdą?

☺ Tak i jesteście z tego powodu bardzo dumni.
☼ Nigdy nad tym nie zastanawiacie się.

● Czasami Wam się wydaje, że macie w życiu ogromnego fuksa.

2. Czy macie jakiś amulet, który zawsze ze sobą nosicie?

☺ Nosicie słonika – koniecznie z trąbą do góry.

☼ Nie przywiązujecie wagi do takich drobiazków.

● W niektórych sytuacjach lubicie zabrać do plecaka kamień znaleziony w górach.

3. Od rana same kłopoty: uciekł Wam autobus, spóźniliście się do kina, a w drodze powrotnej dopadła Was ulewa. Co robicie?

☺ Wolicie nie igrać z losem i obracacie się dookoła siebie trzy razy, by odpędzić pecha.

☼ Na drugi dzień wcześniej wstajecie

i sprawdzacie prognozę pogody.

● E tam, to przypadek.

4. W wolnych chwilach lubicie:

☺ stawiać sobie pasjanse;

☼ oglądać teleturnieje w TV;

● czytać książki fantastyczne.

5. Kartka kalendarza pokazuje datę:

13 i do tego piątek. Jak zachowujecie się w tym dniu?

☺ Nie wychodzicie z łóżka, by uniknąć nieprzewidzianych, przykrych sytuacji.

☼ Myślicie sobie, że ten dzień nie będzie się różnił od poprzednich.

● Wiecie, że taką datę można wykorzystać. Np. do przełożenia sprawdzianu.

Najwięcej odpowiedzi ☺ – jesteście

niewolnikiem wszelakich przesądów. Fanatycznie wierzycie w czarne koty. Notorycznie odganiacie od siebie pecha, korzystając z różnych dziwnych sposobów. Najczęściej plujecie przez lewe ramię.

Wasze życie jest uzależnione od sytuacji dat. W związku z tym jawicie się kolegom jako osoba lękliwa i zahukana. Spróbujcie spojrzeć jutro na świat przez różowe okulary.

Najwięcej odpowiedzi ☼ – nie można jednoznacznie Was ocenić.

Często przywiązujecie wagę do przesądów, ale tylko po to, by przetestować los. Macie jednak świadomość, że nie zawsze dzieje się tak, jak to zakładamy. Tego typu sytuacje są dla Was ciekawym eksperymentem. Przyjmujecie je zawsze z uśmiechem na twarzy. Wspólnie z resztą klasy wierzycie w dobrą wolę grona pedagogicznego, które w pechowy dzień nie stawia złych ocen.

Najwięcej odpowiedzi ● – jesteście urodzonym realistą. Nie wierzycie w fatum czy amulety szczęścia. Wszystkie dziwne zbiegi okoliczności potraficie racjonalnie wytłumaczyć. Nie boicie się kotów, zbitych luster i feralnej trzynastki. Wasze życie jest jednak chyba trochę nudne. Czy nie brakuje w nim odrobiny tajemniczości...?

Zagadka

Po liściach i gałązkach

Pelzają jak stonóżki.

Żarłocznie gryzą liście

I trzęsą się im brzuszki.

Niektóre noszą futra,

Tęczowe makijaże.

A w kogo się zamienia?

Niedługo się okaże...

Gry i zabawy

Nie zawsze mamy dość miejsca albo potrzebnych artykułów, żeby się zabawić. Może tak się zdarzyć, kiedy jedziemy w podróż. Co wymyślić, żeby przejazd był relaksujący? Oto propozycja na zabawę w 5 minut:

RYZYKOWNA JEDYNKA

Do zabawy jest potrzebna jedynie kostka do gry. Nie zajmie wiele miejsca w plecaku ani nawet w kieszeni.

Zwyczajną zostanie ten, kto pierwszy zdobędzie co najmniej 12 punktów, rzucając kostką. Jasne, że sumę punktów możecie ustalić, jaką chcecie. Rzucajcie na zmianę kostką i sumujcie oczka. Ale uwaga! Jeśli na kostce wypadnie jedynka, pechowiec traci wszystkie zdobyte dotychczas punkty i musi zacząć zabawę od początku...

Zauważcie, że gra ta pozwoli Wam lepiej opanować matematykę! Powodzenia!

Pieczeń z mielonej wieprzowiny

Wiesława Lewandowska

autorka bloga kulinarnego
„Dom pełen mięty”

Pieczeń doskonale sprawdzi się jako domowa wędlina na kanapki. Jest soczysta, aromatyczna i idealnie kroi się na cienkie plastry. W przeciwieństwie do sklepowych wędlin nie zawiera konserwantów ani sztucznych dodatków. Dzięki odpowiedniemu przyprawieniu i długiemu pieczeniu w niskiej temperaturze, mięso nabiera głębokiego smaku i zachowuje wilgotność. To świetna alternatywa dla tradycyjnych szynek czy pasztetów, a jej przygotowanie jest proste i nie wymaga specjalistycznego sprzętu.

Składniki:

• 1 kg mielonego mięsa wieprzowego (np. łopatką) • 1 jajko • 0,5 szklanki bułki tartej • 0,5 szklanki zimnej wody lub bulionu • 1 łyżeczka soli • 0,5 łyżeczki pieprzu • 1 łyżeczka majeranku • 0,5 ły-

■ Fot. autorka

żeczki czosnku granulowanego • 0,5 łyżeczki mielonego kminku • 0,5 łyżeczki papryki słodkiej • 1 łyżeczka musztardy • 1 łyżka sosu sojowego (opcjonalnie — nada głębi smaku)

Wykonanie:

Mięso wieprzowe (nie powinno być bardzo chude, lecz takie prze-róśnięte tłuszczem) umyć, osuszyć i zmielić przez maszynkę. W misce dokładnie wymieszać mielone mięso z przyprawami, musztardą i sosem sojowym. Dodać jajko i bułkę tartą,

a następnie stopniowo wyrabiając dłonią wlewać zimną wodę lub bulion. Wyrabiać mięso przez kilka minut, aż masa stanie się kleista i dobrze połączona. Przygotować formę o długości ok. 25 cm i wyłożyć ją papierem do pieczenia. Docisnąć mięso, aby nie było pustych przestrzeni, można kilka razy uderzyć foremką o blat. Piec w piekarniku nagrzanym do 180°C przez 60-70 minut do ładnego zrumienienia. Na ostatnie 15 minut pod koniec pieczenia można posmarować pieczeń cienką warstwą musztardy, aby nadać jej apetyczny kolor i delikatną skórkę. Po upieczeniu należy pozostawić pieczeń do całkowitego ostygnięcia (najlepiej na kilka godzin w lodówce). Dzięki temu będzie łatwo się kroić na cienkie plastry. Pieczeń świetnie smakuje na kanapkach z chrzanem, ogórkiem kiszonym lub musztardą. Można ją też kroić w cienkie plastry i podawać jako przystawkę. ■

Sycąca ciecierzycą z piersią kurczaka

Ciecierzycą z piersią kurczaka w sosie pomidorowym to sycące, aromatyczne i zdrowe danie, które łączy delikatne mięso z kremową konsystencją ciecierzycy i bogatym smakiem pomidorów. Jest to idealna propozycja na obiad lub kolację — pożywna, pełna białka i błonnika, a przy tym stosunkowo prosta w przygotowaniu. Dodatkową zaletą tego przepisu jest jego elastyczność — można dostosować go do własnych upodobań, dodając ulubione warzywa, przyprawy lub zioła. Jeśli mamy ochotę na bardziej pikantną wersję, wystarczy dodać odrobinę chili, a jeśli wolimy łagodniejsze smaki — jogurt naturalny lub fetę, które nadadzą potrawie kremowej nuty.

Składniki:

• 1 pierś z kurczaka • 1 szklanka ciecierzycy • 1 szklanka zmiksowanych pomidorów • 1 mała cebula • 2 ząbki czosnku • 0,5 łyżeczki kuminu • 0,5 łyżeczki wędzonej papryki • 0,5 łyżeczki oregano • 0,5 łyżeczki soli (lub do smaku) • 0,25 łyżeczki pieprzu • 1 łyżeczka koncentratu pomidorowego • 0,5 szklanki bu-

lionu lub wody • 2 łyżki oliwy z oliwek • świeża natka pietruszki lub koldrą do podania

Wykonanie:

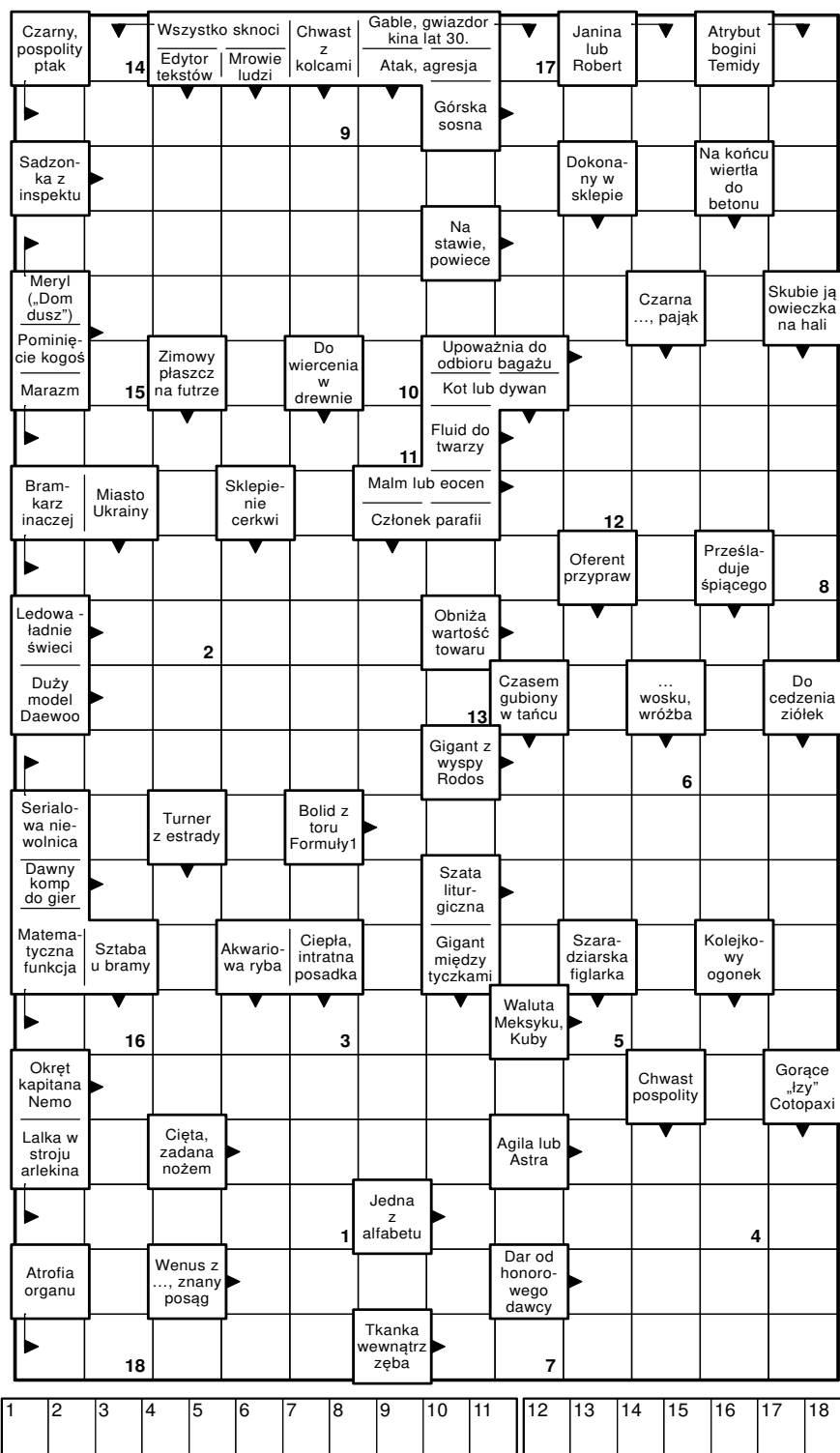
Ciecierzycę umyć i zalać wodą na noc. Rano odlać wodę, w której ciecierzycą się moczyła, i przepłukać ją pod bieżącą wodą. Następnie zalać świeżą wodą tak ok. 3 razy więcej wody niż ciecierzycy. Gotować ciecierzycę na średnim grzaniu, aż będzie miękka (trwa to ok. godziny lub więcej). Można użyć gotowej ugotowanej ciecierzycy z puszki. Pierś z kurczaka pokroić w kostkę, oprószyć solą, pieprzem i podsmażyć na 1 łyżce oliwy na złoty kolor i przełożyć na talerz.

■ Fot. autorka

Na tej samej patelni rozgrzać kolejną łyżkę oliwy, zeszklić posiekaną cebulę, a po chwili dodać przeciśnięty czosnek. Dodać też przyprawy: kumin, paprykę wędzoną i oregano, wszystko mieszać przez kilka sekund, aż uwolnią aromat. Dodać przecier pomidorowy, czyli zmiksowane pomidory lub domowy przecier pomidorowy, wymieszać i dolać bulionu lub wody. Na koniec dodać podsmażonego kurczaka i ugotowaną ciecierzycę. Gotować na średnim grzaniu przez 10-15 minut, aż sos zgęstnieje, a smaki się połączą. Na koniec posypać świeżą pietruszką i podać z ulubionym dodatkiem.

Danie to czerpie inspirację z kuchni śródziemnomorskiej i bliskowschodniej, gdzie ciecierzycą jest jednym z podstawowych składników wielu tradycyjnych potraw. W połączeniu z soczystym kurczakiem, przyprawami i aromatycznym sosem pomidorowym tworzy wyjątkowo smaczną kompozycję, którą można podać z ryżem, kaszą, chlebem pita lub świeżymi warzywami. ■

– Po trzecie, ma rewelacyjne opakowanie...

Festiwal Gdańsk w Wilnie 2025. „Tutaj czujemy się jak w Polsce”

Honorata Adamowicz

— Bardzo cieszymy się, że możemy być w Wilnie w tym czasie, kiedy odbywają się dwa ważne imprezy zarówno dla Gdańska jak i dla Wilna — 11. Światowy Zjazd Nauczycieli Polonijnych oraz Gdańsk w Wilnie. Mamy też dni Wilna w Gdańsku. Cieszymy się, że możemy docieścić tą współpracę i pokazać nasze miasto z różnej perspektywy. Uważam, że zawsze współpraca między miastami jest bardzo wartościowa, szczególnie że wielu Polaków mieszka w Wilnie. Myślę, że ta współpraca między naszymi państwami i miastami jest bardzo znacząca dla obu krajów. Wilno jest piękne. Jestem trzeci raz w Wilnie. Ostatni raz byłam 14 lat temu. Bardzo się cieszę, że mogę zobaczyć, jak miasto pięknie się rozwija — w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” przekazuje Justyna Dmitruk, dyrektor Wydziału Edukacji Urzędu Miejskiego w Gdańsku.

GOŚCIE O FESTIWALU: „CAŁY CZAS COŚ SIĘ DZIEJE!”

Bogumiła Śliwka z rodziną z Gdańska przyjechała do stolicy Litwy na festiwal Gdańsk w Wilnie po raz pierwszy.

— Byliśmy na koncercie muzyki historycznej w kościele św. Katarzyny i jesteśmy pod ogromnym wrażeniem. Jeszcze teraz czuję te ciarki. To było coś niesamowitego. Oczywiście koncert był wspaniały, ale samo miejsce, gdzie on odbywał się, to coś niesamowitego. To wspaniałe wrażenie, ogromne przeżycie, po prostu niesamowite. W Wilnie czujemy się jak w Polsce, wszędzie słychać polską mowę. Ludzie są bardzo mili. Program jest bardzo bogaty. Widać, że w ten festiwal włożono sporo wysiłku. Wszystko jest bardzo dobrze zorgani-

W dniach 23-25 maja w Wilnie odbył się tu festiwal Gdańsk w Wilnie 2025. Trzydniowe wydarzenie przyciągnęło mnóstwo turystów z kraju i zagranicy, ożywiło miasto i mieszkańców.

Myślę, że ta współpraca między naszymi państwami i miastami jest bardzo znacząca dla obu krajów — mówi Justyna Dmitruk. Fot. arch.pryw. Justyny Dmitruk, Facebook, opr. red.

25 maja w kościele św. Apostołów Filipa i Jakuba odbył się spektakularny koncert carillonowy „Impresje dla Čiurlionisa”. Wystąpiła znana polska carillonistka dr Monika Kaźmierczak. Partnerowali jej Artur Samul i Zuzanna Podolak.

zowane — mówiła w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Bogumiła Śliwka.

Pod ogromnym wrażeniem festiwalu byli nie tylko goście z Polski, ale też i sami wilnianie.

— Właśnie z koleżanką planujemy w tym roku pojechać do Gdańska na festiwal Wilno w Gdańsku. Jeszcze nigdy tam nie byliśmy. Tutaj jest bardzo miło. Cała Starówka jest pełna ludzi. Mam takie wrażenie, że cały czas coś się dzieje, że imprezy odbywają się bez przerwy. Niestety, nie zdążyliśmy załapać się

na koncert do kościoła, bo lista już była zamknięta, ale spacer po Starówce w te dni jest niesamowity — powiedziała w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” jedna z mieszkanek stolicy.

WYSTAWY, SPOTKANIA, KONCERTY, WARSZTATY

Program festiwalu był bardzo bogaty — od wystaw, poprzez spotkania, koncerty i warsztaty dla dzieci. Festiwal rozpoczął się 23 maja na placu Ratuszowym w Wilnie otwarciem wystawy fotografii dokumentalnych „Fotogeniczne Wilno”. Wystawę można oglądać do 2 czerwca. Można obejrzeć wyjątkowe zdjęcia miasta i okolic (autorstwa fotografów Jana Bułhaka, Józefa Czechowicza, Bolesławy i Edmunda Zdanowskich i innych), które przybyły do Gdańska po II wojnie światowej wraz ze społecznością wileńską i na co dzień znajdują się w Muzeum Narodowym w Gdańsku.

28.>>

Podczas festiwalu nie zapomniano także o najmłodszych. Dzieci miały okazję uczestniczyć w dwóch warsztatach w Centrum Kultury w Nowej Wilejce. Tego samego dnia w Galerii Inkubatora Kultury na Zarzeczcu została zaprezentowana indywidualna wystawa Kory Tea Kowalskiej „To nie są moje rzeczy”. Wystawa potrwa do 30 maja.

W piątek w Wileńskim Domu Literatów odbyły się rozmowy literackie „Co to znaczy być pisarzem w mieście literatury?”. Wieczorem uczestnicy festiwalu zostali zaproszeni na koncert muzyki historycznej w kościele św. Katarzyny. Wystąpił tu barokowy zespół trąbek Tubicinatores Gedanenses, z repertuarem nawiązującym do średniowiecznego Gdańska. Członkowie zespołu w składzie: Paweł Hulisz, Piotr Kowalkowski, Emil Miszk, Filip Pysz i Paweł Szewczyk zagrali na kopiach autentycznych instrumentów barokowych.

24 maja w klubie muzycznym Tamsta odbył się koncert gdańskiego zespołu Nene Heroine. Ten wielokrotnie nagradzany w Polsce psychodeliczny kwartet jazzowy zaprezentował improwizowaną, klimatyczną muzykę łączącą analogowe brzmienia, dub rytmy i post-rockowe struktury.

25 maja w kościele św. Apostołów Filipa i Jakuba odbył się spektakularny koncert carillonowy „Impresje dla Čiurlionisa”. Wystąpiła znana polska carillonistka dr Monika Kaźmierczak. Partnerowali jej Artur Samul i Zuzanna Podolak.

Festiwal, który promuje kreatywną wymianę i współpracę międzykulturową organizują władze miast Wilna i Gdańska, Wileńskie Centrum Kultury oraz Gdański Archipelag Kultury. Partnerzy festiwalu to: Inkubator Sztuki na Zarzeczcu, Centrum Kultury Nowej Wilejce, Miasto Literatury UNESCO w Wilnie, Klub Muzyczny „Tamsta” oraz kościół św. Apostołów Filipa i Jakuba w Wilnie.

27 LAT PARTNERSTWA MIĘDZY GDAŃSKIEM A WILNEM

W tym roku przypada 27-lecie partnerstwa między Gdańskiem a Wilnem. W 1998 r. została podpisana umowa o współpracy między miastami a odbywające się z powodzeniem od ponad ćwierć wieku festiwale „Wilno w Gdańsku” i „Gdańsk w Wilnie” świadczą o tym, że przyjaźń między miastami z biegiem lat tylko się umacnia. Festiwal łączący i zbliżający co roku wiele różnych osób, nastawiony na wymianę kulturalną, stał się wspólną tradycją partnerskich miast.

W tym roku przypada 27-lecie partnerstwa między Gdańskiem a Wilnem
Fot. Piotr Wittman, gdansk.pl

Rosyjskie paszporty bez biometrii nie będą uznawane

Od 1 czerwca na Litwie nie będą uznawane rosyjskie paszporty niebiometryczne, ogłosiło Ministerstwo Spraw Zagranicznych (MSZ). Paszporty niebiometryczne posiadane przez obywateli Rosji nie będą już uznawane za ważne dokumenty podróży przy wjeździe na Litwę. W przypadkach tranzytu koleją przez terytorium Litwy z Obwodu Królewskiego na inne terytorium Rosji i z powrotem nowe przepisy nie będą obowiązywać.

„Dzięki tej decyzji dołączamy do innych krajów Unii Europejskiej, które już wprowadziły takie ograniczenie. Wkrótce miną dwa lata, odkąd dyskutowaliśmy o ograniczeniu możliwości przemieszczania się pracowników rosyjskich służb specjalnych w strefie Schengen. Jak wiadomo, niektóre z głośnych ataków terrorystycznych w Europie zostały przeprowadzone przez tych samych agentów GRU, przybywających z różnymi paszportami. Paszporty biometryczne utrudnią fałszowanie tożsamości, a nasi obywatele poczują się bezpieczniej” — powiedział minister spraw zagranicznych Kęstutis Budrys.

Według ministra spraw wewnętrznych Władysława Kondratowicza, decyzja o nieuznawaniu rosyjskich paszportów niebiometrycznych jest konieczna w obliczu zmiennej sytuacji. „Paszporty bez danych biometrycznych nie mają nowoczesnych zabezpieczeń i są łatwiejsze do podrobienia, co zwiększa ryzyko ich nielegalnego wykorzystania” — powiedział.

MSZ zauważa, że niebiometryczne paszporty zagraniczne wydawane przez Rosję nie są zgodne z zaleceniami Organizacji Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego (ICAO), tj. nie mają zintegrowanych unikalnych danych biometrycznych osoby (odcisków palców, wizerunku twarzy), co zapewnia wiarygodne potwierdzenie tożsamości, a zatem są łatwiejsze do podrobienia, a ryzyko ich nielegalnego wykorzystania jest wyższe.

Opr. J.B. na podst. BNS

6.45 Studio Wilno
7.05 „Szkoła z Kleksem Bystrzakiem”
7.15 S. anim. „Mała Urania”
7.25 Piękno, zgłoś się!
7.55 Moc ziół
8.10 Niejadki i inne przypadki
8.25 Zakochaj się w Polsce
8.45 Klub u redaktorów
9.35 S. „Sześć sióstr”
10.30 Gra słów
10.50 Słownik polsko@polski
11.30 S. anim. „Mała Urania”
11.50 Tamte lata, tamte dni
12.15 S. „War to kochać”
13.00 Info Wilno
13.05 Tygiel
13.25 Panorama litewska
13.45 Anna Dymna – spotkajmy się
14.10 Muzyka w sieci
14.25 „Non Possumus. Prymas Stefan Wyszyński” film dok.
15.15 Notacje
15.25 Raport naukowy
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 Szkoła z Kleksem Bystrzakiem
17.20 S. anim. „Mała Urania”
17.45 S. „Blondynka”
18.30 Pałace i rezydencje Lubelszczyzny
18.45 Strona po stronie
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.35 Niezwykłe miejsca
19.40 S. „M jak miłość”
20.30 Program informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.05 S. „Królowie”
21.55 Tamte lata, tamte dni
22.20 Zakochaj się w Polsce

22.45 Tygiel
23.05 Na sygnale
23.55 Info Wilno
00.10 Studio Wilno
00.30 Pałace i rezydencje Lubelszczyzny
00.45 Strona po stronie

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Dzień dobry Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 Wiadomości
9.00 S. „Policja kryminalna w Lipsku”
9.50 S. „Krzyk o pomoc”
10.35 S. „Tandem”
11.30 S. „Prywatni detektywi”
12.15 „Kto i dlaczego?”
12.45 „Euromaxx”
13.00 S. dok. „Poza kontrolą”
14.00, 15.00, 16.00, Wiadomości
14.20, 15.15 Dzień dobry Litwo
16.15 S. „Raj dla kobiet”
17.00 S. „Obietnica”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 Nieemigranci.
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Litewscy Kolumbowie”
22.30 Wiadomości rowerowe
23.00 S. „Narcos”
23.45 S. dok. „Poza kontrolą”

6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00 S. „Bądź blisko”
8.00 Od...do...
9.30 S. „Poważne sprawy”
10.00 S. „Krwa- we kwiaty”
11.00 S. „Cena miłości”
12.00 „Pierwsze randki”
13.00 Pani chłopka
14.00 S. „Sekret perły”
15.00 S. „Ukryj mnie”

16.00 Wiadomości
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.30 KK2
20.00 Będzie wszystkiego
21.00 S. „Potrzebuję miłości”
21.30 Wiadomości
22.30 „Niebezpieczna gra” thriller
00.25 S. „Seal Team VI”

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.05 Historie rzeczy
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 LRT forum
8.30 „Wiara i życie”
9.00 Dzień dobry, Litwo
11.30 Co jest lepsze, sąsiedzie?
12.00 „Bugatti W upojeniu prędkości” film dok.
13.00 Gry kosmiczne
13.30 Spacery
14.00 Dodajmy czadu!
15.05 To jest mój ogród.
15.35 S. „Krzyk o pomoc”
16.20 S. „Dobra Czarownica”
17.05 Dzień dobry, Litwa
18.30 Ciągłe napętniane. Profesjonalny podcast dziennikarzy LRT
19.30 S. dok. „Kod Haneke”
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Uczucia” film dok.
23.00 Co dalej?
00.00 S. „Raj dla kobiet”

6.00 Program kulinarny
6.30 S. „Córka ambasadora”
7.30 „Remyga. Niewidzialne życie mistrza”
9.00 S. „Walker, rycerz Texasu”
10.00 S. „W wirze miłości”

11.00 S. „Marzenia o wolności”
12.00 S. „Szukam córki”
14.00 S. „Nie ma przepisu na miłość”
15.00 S. anim. „Simpsonowie”
16.00 TV3 wiadomości
16.30 TV Pomoc
18.30 TV3 wiadomości
19.30 „Gwiazdki gwiazd”
21.00 S. „Emigracja. Pomarańcze”
21.30 Wieczorne wiadomości TV3
22.20 TV3 sport
22.30 „Czarna skrzynka” dramat
01.10 S. „Outlander”

6.00 „Zasady mojej kuchni”
7.30 S. „Wojny sąsiednie”
8.00 „Ale numer!”
8.30 S. „Wojny glin. Charków”
9.30 S. „Policja wodna”
10.30 S. „Mentalista”
11.30 „Orły lombardu”
12.30 S. „MacGyver”
13.30 „Moja kuchnia najlepsza”
15.00 S. „Akumulatory”
16.00 S. „Policja wodna”
17.00 S. „Mentalista”
18.00 S. „Wojny sąsiednie”
18.30 Mistrzostwa LKL. Mecz ćwierćfinałowy
21.00 „Śmiertelna głębia” film fab.
23.15 „Złoto” dramat

5.00 Nowy dzień
6.00 S. „Stary”
7.30 Pierwszy raz
8.00 S. dok. „Poświęcić wszystko”
9.00 S. dok. „Agenci sprawiedliwości”
10.00 S. „Oddaj mi moje marzenie”
11.00 S. „Stary”
12.30 Czyste miasta
13.00 Nowy dzień

14.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
15.00 S. „Aleksandra”
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.00 S. „Agenci sprawiedliwości”
18.00 Reporter
18.20 Sport. Pogoda
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.18 Sport. Pogoda
20.20 S. „Poświęcić wszystko”
21.25 S. „Oddaj mi moje marzenie”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Litwa na żywo
23.30 S. „Historia jednego przestępstwa”

6.25 S. „Coroner”
7.25 S. „Cobra 11”
8.30 „Najlepsi piloci Dzikiej Alaski”
9.00 „Egazy dognas”
9.30 „Magazy- nowe wojny”
10.00 „Yellowstone”
11.00 S. „Smak śniegu”
12.00 „Mistrz kulinarii”
13.00 „Przetrwanie”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „CSI. Vegas”
16.00 S. „Coroner”
18.00 S. „Simpsonowie”
18.30 S. „1883”
20.00 S. „Smak śniegu”
21.00 „Kroniki strażnika” film fab.
23.10 S. „Poszukiwacze zagubionych skarbów”
00.10 „Most”

6.00 S. „Wybacz nam nasze grzechy”
7.00 „Alaca”
8.00 S. „Niewidoma”
9.00 S. „Gry Przeznaczenia”
10.00 S. „Niezapomniany”
11.00 S. „Straż Przybrzeżna”
12.00 S. „Perła

Whitstable"

13.00 S. „Prawo i porządek"**14.00** S. „Krymina- lista Pacyfiku"**15.00** S. „Anupamaa"**15.50** S. „Wędruję w czyjejś miłości"**17.00** S. „Niewidoma"**18.00** S. „Can- dice Renoir"**19.00** S. „Perła Whitstable"**20.00** S. „Prawo i porządek"**21.00** S. „Krwa- we Rzeki"**22.55** „Detek- tyw Chelsea I"**00.50** „Złoty Chłopiec"**06.10** S. „Akacyjowa 38"**06.55** „Info Poranek"**08.00** „Transmisja Mszy Świętej z Sank- tuarium Matki Bożej na Jasnej Górze"**08.30** „Kościół z bliska"**09.00** S. „Kró- lowa Bona"**10.00** S. „Ranczo"**10.50** S. „Komi- sarz Alex"**11.45** S. „Ojciec Mateusz"**12.35** S. „Królowie"**13.10** „Agrobiznes"**13.35** „Maga- zyn Rolniczy"**13.50** „Płazy. Pio- nierzy życia na łądzie" film dok.**15.00** S. „Wichro- we wzgórze"**15.55** „Jaka to melodia?"**16.35** „Gra słów. Krzyżówka"**17.05** S. „Dziedzictwo"**18.00** „Teleexpress"**18.20** „Jaka to melodia?"**18.55** „Klan"**19.25** „Reporterzy"**19.45** S. „Akacyjowa 38"**20.30** „Program informacyjny 19.30"**20.55** „Pytanie dnia"**21.30** S. „Królowie"**22.05** „Raport specjalny"**23.05** „Nie jesteśmy aniołami" komedia**01.00** „Respect" film fab.**07.15** „Muzycz- ne poranki"**07.40** „Tamte lata, tamte dni"**08.20** „Podró- że z historią"**10.00** „Między nami cały świat"**10.30** „Wystrzał" film TVP**12.00** S. „Noce i dnie"**13.05** S. dok. „The Sound of New York"**13.45** Niedziela z...**14.40** „Akcja pod Arsenalem" dramat**16.30** „C. K. Dezer- terzy" komedia**18.05** S. „Noce i dnie"**19.15** „W poszukiwa- niu dobrego filmu"**19.45** „Był taki człowiek... Jerzy Bińczycy" film dok.**21.00** Cezary idzie na wojnę**22.45** „Pani Bo- vary" film fab.**01.15** Wstęp Wolny**01.15** Wstęp Wolny**07.00** „Panorama"**07.35** „Pozyteczni.pl"**08.00** „Rączka gotuje"**08.30** „Pytanie na śniadanie"**12.10** „Nad Niemnem. Za wschodnią granicą"**12.30** S. „Barwy szczęścia"**13.00** „Gość Poranka"**13.25** S. „Ranczo"**15.05** „Wydarze- nie aktualne"**15.20** „Tygodnik Kulturalny"**16.05** „Przyjaciele"**16.15** „Mrówki górą!"**16.30** „Program informacyjny 14.30"**17.00** „Królowie"**17.30** S. „Barwy szczęścia"**18.00** „Teleexpress"**18.20** „Gra słów. Krzyżówka"**18.50** „Te-

leexpress Extra"

19.15 „Okno na Europę"**19.45** „Panorama"**20.10** „Wschód"**20.25** Pytanie dnia**20.30** „Program informacyjny 19.30"**20.55** Pytanie dnia**21.25** S. „Ojciec Mateusz"**23.15** „Wydarze- nie aktualne"**23.30** „Aleksandra Marszałkowska Pił- sudska" film dok.**00.10** „Panorama"**08.20** „Był taki dzień"**08.25** „Spór o historię"**08.55** „Flesz historii"**09.10** S. „Wojen- ne dziewczyny"**09.55** „Kuchnia dwudziestolecia"**10.20** „Historia Polski" film dok.**11.10** „Encyklopedia II wojny światowej"**11.30** „Koło historii"**11.50** „Był taki dzień"**11.55** S. dok. „Wszyst- kie kolory świata"**12.45** „Wojow- nicy czasu"**13.10** S. „Zmiennicy"**14.10** „Na Tro- pach Historii"**14.20** S. dok. „Hi- storia w posta- ciach zapisana"**16.05** „Makłowicz w podróży"**16.30** S. „Koro- na królów"**16.50** S. dok. „To- warzysze sekretarze oraz inni dygnitarze"**17.20** S. dok. „Sen- sacje XX wieku"**18.05** „Historia Polski" film dok.**19.00** „Kreso- we Dzieje"**19.35** „Było, nie minęło"**20.00** S. „Wojen- ne dziewczyny"**20.45** „Portre- ty Wojenne"**21.15** „Nieposkromio- ne Wielkie Jeziora"**22.05** „Odwiedź mnie we śnie" film obycz.**23.15** „Piwo" film TVP.**23.40** S. dok. „Kro- niki Hitlera"**00:20** Wypaczo- ne sumienia**01:00** Słowo życia**01:05** Świat w obrazach**01:10** Informacje dnia**01:30** Moja parafia**01:55** Poczet Wiel- kich Polaków**02:00** Regina Coeli**02:05** Ma się rozumieć**02:15** Rozmowy niedokończone**03:25** Święty na każdy dzień**03:30** Poznaje- my Polskę**03:45** Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci**04:00** Informacje dnia**04:20** Różaniec**04:50** Myśląc Ojczyzna**05:00** Apel Ja- snogórski**05:20** Informacje dnia**05:40** Polski Punkt Widzenia**06:00** Polska Bretania**07:30** Uganda Ojca Adama**08:55** Poczet Wiel- kich Polaków**09:00** Informacje dnia**09:15** Polski Punkt Widzenia**09:35** Wybierz więc życie**10:00** Papież Po- lak do Rodaków**10:30** Słowo życia**10:35** Święty na każdy dzień**10:40** Mój brat papież**11:00** Informacje dnia**11:15** Jak my to widzimy z dale- ka widać lepiej**11:45** Zew natury**12:05** Mocni w Wierze**12:35** Słowo życia**12:40** Ma się rozumieć**12:50** Święty na każdy dzień**13:00** Regina Coeli**13:03** Informacje dnia**13:20** Śladami Powstania Styczni-

wego na Podlasiu

14:05 Navigare Necesse est**14:30** Msza świę- ta z Jasnej Góry**15:20** Muzycz- ne chwile**15:30** Kobiety przy Grobie**16:00** Prawo do Pol- ski Śląsk Cieszyński**16:50** Ma się rozumieć**17:00** Informacje dnia**17:10** Jestem mamą**17:25** Przyroda w Obiektywie**17:40** Zdrowie z Bożej Apteki**17:55** Fatima miejsce wybrane przez Maryję**18:10** Prosto o gospodarce**18:30** Rajd Katyński**18:55** Poczet Wiel- kich Polaków**19:00** Regina Coeli**19:05** Informacje dnia**19:15** Rozmowy niedokończone**20:25** Święty na każdy dzień**20:30** Każdy ma- luch to potrafi**20:45** Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci**21:00** Informacje dnia**21:20** Różaniec**21:50** Myśląc Ojczyzna**22:00** Apel Ja- snogórski**22:20** Informacje dnia**22:40** Polski Punkt Widzenia**23:00** Kapelani Golgoty Wschodu**7.00** Fani czte- rech kółek**10.00** Łowcy klasyków**12.00** Łowcy staroci**14.00** Naprawa gospodarstwa**19.00** Jak to jest zrobione?**21.00** Gorączka złota: złoty szlak**23.00** Zabój- cze łowienie**00.00** Nagi instynkt przetrwania**Discovery CHANNEL**

TVP
WILNO

7.05 Zwierzaki Czytaki
7.15 „Cześć, czy mogę Cię zjeść?”
7.30 Moda na rodzinę
7.55 W kotle historii
8.20 Dzika Polska
8.45 Hasztagi tygodnia
9.35 S. „Sześć sióstr”
10.30 Gra słów. Krzyżówka
10.50 Słownik polsko@polski
11.20 Zwierzaki Czytaki
11.40 Tamte lata, tamte dni
12.05 S. „Królowie”
13.00 Info Wilno
13.05 Unia kulinarna
13.25 Szansa na sukces
14.20 „Non Possumus. Prymas Stefan Wyszyński” film dok.
15.25 Jak to działa
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 Zwierzaki Czytaki
17.20 „Cześć, czy mogę Cię zjeść?”
17.30 Alchemik
17.50 S. „Dziewczyny ze Lwowa”
18.35 Tygiel
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.35 Polacy Świata
19.40 S. „M jak miłość”
20.30 Program informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.05 S. „Królowie”
21.55 Tamte lata, tamte dni
22.20 Dzika Polska
22.45 Unia kulinarna
23.05 S. „Na sygnale”
23.50 Info Wilno
00.10 Studio Wilno
00.30 Pożyteczni.pl

LRT | TV

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Dzień do-

bry Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 Wiadomości
9.00 S. „Policja kryminalna w Lipsku”
9.50 S. „Krzyk o pomoc”
10.35 S. „Tandem”
11.30 S. „Prywatni detektywi”
12.15 „Kto i dlaczego?”
12.45 Euromaxx
13.00 S. dok. „Poza kontrolą”
14.00, 15.00, 16.00, Wiadomości
14.20, 15.15 Dzień dobry Litwo
16.15 S. „Raj dla kobiet”
17.00 S. „Obietnica”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 Bestialskie historie
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Litwa przemawia
22.30 „Wiadomości rowerowe”
23.00 S. „Narcos”
23.50 S. dok. „Poza kontrolą”

6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00 S. „Bądź blisko”
8.00 Będzie wszystkiego
9.00 S. „Poważne sprawy”
10.00 S. „Krwa-we kwiaty”
11.00 S. „Cena miłości”
12.00 S. „Pierwsze randki”
13.00 Pani chłopka
14.00 S. „Sekret perły”
15.00 S. „Ukryj mnie”
16.00 Wiadomości
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.30 KK2
20.00 Szeszka 20
21.00 S. „Potrzebuję miłości”
21.30 Wiadomości
22.30 „Piekarz” film fab.

00.40 S. „Seal Team VI”

LRT | PLUS

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.05 (Nie)emigranci.
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 Litewscy Kolumbowie
8.30 Drogi
9.00 Dzień do-bry, Litwo
11.30 Pogoń
12.00 „Kod Hanneke” film dok.
13.00 Ośmiornica
13.30 Euromaxx
14.00 Wileński Jazz 2024
14.35 Festiwal Jazzowy na Zamku w Kłajpedzie 2021
15.20 Debiut
15.35 S. „Krzyk o pomoc”
16.20 S. „Dobra Czarownica”
17.05 Dzień do-bry, Litwo
18.30 Ciągłe napętniane. Profesjonalny podcast dziennikarzy LRT
19.30 „Powrót? Afryka w poszukiwaniu swoich arcydzieł” film dok.
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Antanas Jasenka. Spektakl taneczny „Legenda”
23.10 Spacerzy!
23.40 Oto Kino

6.00 Program kulinarny
6.30 S. „Córka ambasadora”
7.30 „Gwiazdki gwiazd”
9.00 S. „Walker, rycerz Texasu”
10.00 S. „W wirze miłości”
11.00 S. „Marzenia o wolności”
12.00 S. „Szukam córki”
14.00 S. „Nie ma przepisu na miłość”
15.00 S. anim.

„Simpsonowie”
16.00 TV3 wiadomości
16.30 TV Pomoc
18.30 TV3 wiadomości
19.30 „Show dobrego wieczoru”
21.00 S. „Emigracja. Pomarańcze”
21.30 Wieczorne wiadomości TV3
22.20 TV3 sport
22.30 „Przyjaciół domu” dramat
01.05 S. „Outlander”

6.10 „Moja kuchnia najlepsza”
7.30 S. „Wojny sąsiednie”
8.00 „Ale numer!”
8.30 S. „Wojny glin. Charków”
9.30 S. „Policja wodna”
10.30 S. „Mentalista”
11.30 S. „Orły lombardu”
12.30 S. „MacGyver”
13.30 „Moja kuchnia najlepsza”
15.00 S. „Akumulatory”
16.00 S. „Policja wodna”
17.00 S. „Mentalista”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „911”
20.00 S. „Pod pokładem”
21.00 „Ostatnia misja USS Indianapolis” dramat
23.35 „Śmiertelna głębia” film fab.

lrytas.tv

5.00 Nowy dzień
6.00 S. „Stary”
7.30 Litewskie muzea
8.00 S. „Poświęcić wszystko”
9.00 S. „Agenci sprawiedliwości”
10.00 S. „Oddaj mi moje marzenie”
11.00 S. „Stary”
12.30 Najlepsze
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
15.00 S. „Aleksandra”

16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.00 S. „Agenci sprawiedliwości”
18.00 Reporter
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.18 Sport. Pogoda
20.20 S. „Poświęć wszystko”
21.25 S. „Oddaj mi moje marzenie”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Litwa na żywo
23.30 S. „Historia jednego przestępstwa”
00.30 S. „Aleksandra”

6.25 S. „Coroner”
7.25 S. „Cobra 11”
8.30 „Najlepsi piloci Dzikiej Alaski”
9.00 „Na jednym końcu haczyk”
9.30 „Wojny magazynowe”
10.00 „Yellowstone”
11.00 „Smak śniegu”
12.00 „Mistrz kulinarii”
13.00 „Przetwarzanie”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „CSI. Vegas”
16.00 S. „Coroner”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 S. „1883”
20.00 S. „Smak śniegu”
21.00 „Uczciwy złodziej” film fab.
22.40 S. „La Brea”
23.50 „Most”

6.00 S. „Wybacz nam nasze grzechy”
7.00 „Alaca”
8.00 S. „Niewidoma”
9.00 S. „Gry Przeznaczenia”
10.00 S. „Niezapomniany”
11.00 S. „Straż Przybrzeżna”
12.00 S. „Perła Whitstable”
13.00 S. „Prawo i porządek”

14.00 S. „Kryminalista Pacyfiku”
15.00 S. „Anupamaa”
15.50 S. „Wędruję w czyjeś miłości”
17.00 S. „Niewidoma”
18.00 S. „Candice Renoir”
19.00 S. „Perła Whitstable”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 S. „Krwa- we Rzeki”
01.10 „Złoty chłopa- pak” dramat

06.10 S. „Aka- cjowa 38”
06.55 „Info Poranek”
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze”
08.30 „Rodzina”
09.00 S. „Król- lowa Bona”
10.00 S. „Ranczo”
10.50 S. „Komi- sarz Alex”
11.45 S. „Ojciec Mateusz”
12.35 S. „Królowie”
13.10 „Agrobiznes”
13.35 „Rok w ogrodzie Extra”
13.50 „Dzika Szkocja”
15.00 S. „Wichro- we wzgórze”
15.55 „Jaka to melodia?”
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Jaka to melodia?”
18.55 „Klan”
19.25 „Reporterzy”
19.45 S. „Aka- cjowa 38”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.30 „Za wszelką cenę” dramat
23.50 „Ogień zwalczaj ogniem” film akcji

07.15 „Muzycz- ne poranki”
08.20 „Tamte lata, tamte dni”
08.55 „Podró- że z historią”
09.40 „W poszukiwa- niu dobrego filmu”
10.20 „C. K. Dezer- terzy” komedia
12.00 S. „Noce i dnie”
13.05 „Był taki człowiek... Jerzy Bińczycki” film dok.
14.10 „Hala odlotów”
15.10 „Fabryka czasu” film dok.
16.30 „C. K. Dezer- terzy” komedia
17.50 S. „Noce i dnie”
19.00 „Od ucha do ucha”
19.30 Informa- cje kulturalne
19.55 „Reżyserzy”
21.00 „Wilko- łak” film fab.
22.35 „Przez Atlan- tyk” dramat
23.50 „Niedziela z...”

07.00 „Panorama”
07.35 „Prywatne życie zwierząt”
08.00 „Okrasa- łanie przepisy”
08.30 „Pytanie na śniadanie”
12.10 „Wschód”
12.30 S. „Bar- wy szczęścia”
13.00 „Gość Poranka”
13.25 S. „Ojciec Mateusz”
15.05 „Zdolne bestie te Kossaki...”
16.05 S. „Rodzi- na Treflików”
16.30 „Program informacyjny 14.30”
17.00 S. „Królowie”
17.30 S. „Bar- wy szczęścia”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Gra słów. Krzyżówka”
18.50 „Te- leexpress Extra”
19.15 „Okno na Wschód”
19.45 Panorama
20.10 „Hello Polonia”

20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 S. „O mnie się nie martw”
23.15 „Studio w kontakcie”
00.10 „Panorama”

07.20 „Był taki dzień”
07.25 „Ex Libris”
07.40 „Było, nie minęło”
08.10 S. „Wojen- ne dziewczyny”
08.55 „Kuchnia dwudziestolecia”
09.20 „Jan Paweł II i Prymas Stefan Kardynał Wyszyński” film dok.
10.10 S. dok. „En- cyklopedia II woj- ny światowej”
10.30 „Draża cze- tnik. Legenda Kre- sów” film dok.
11.25 „Niezwykłe historie z pocztówek”
11.35 S. dok. „Histo- ria kuchni polskiej”
12.20 S. „Zmiennicy”
13.15 S. dok. „Historia polskiego sportu”
14.10 S. dok. „Niezna- ne twarze historii”
14.45 „Światło i szkło”
15.00 „Makłowicz w podróży”
15.25 S. „Koro- na królów”
15.50 S. dok. „To- warzysze sekretarza oraz inni dygnitarze”
16.20 „Sensa- cje XX wieku”
17.10 „Ojciec” film dok.
18.00 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
18.10 „Fake czy historia?”
18.45 „Ex Libris”
19.05 S. „Wojen- ne dziewczyny”
19.45 „Świadko- wie czasu”
20.05 S. dok. „Kro- niki Hitlera”
20.55 S. dok. „Dro- ga do triumfu”
21.50 „Koło historii”
22.20 „Każdy chciał

żyć” film dok.

23.10 „Sensa- cje XX wieku”

00:05 W imię prawdy.
Tajny Instytut Katyński
01:00 Słowo życia
01:05 Świat w obrazach
01:10 Informacje dnia
01:30 Rajd Katyński
01:55 Poczet Wiel- kich Polaków
02:00 Regina Coeli
02:05 Ma się rozumieć
02:15 Rozmowy niedokończone
03:25 Święty na każdy dzień
03:30 Każdy ma- luch to potrafi
03:45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
04:00 Informacje dnia
04:20 Różaniec
04:50 Myśląc Ojczyzna
05:00 Apel Ja- snogórski
05:20 Informacje dnia
05:40 Polski Punkt Widzenia
06:00 Prosto o gospodarce
06:20 Jestem mamą
06:35 Odpowie- dzialni za Kościół
07:00 Kapelani Golgoty Wschodu
08:05 Życie jest piękne
08:35 Zdrowie z Bożej Apteki
08:55 Poczet Wiel- kich Polaków
09:00 Informacje dnia
09:15 Polski Punkt Widzenia
09:35 Każdy ma- luch to potrafi
09:50 Słowo życia
10:00 Mocni Jego mocą
10:30 Sanktu- aria polskie
10:50 Święty na każdy dzień
11:00 Audycja Generalna Ojca Świętego z Watykanu
11:50 Muzycz- ne chwile
12:00 Obrona Cisnej

12:25 Jestem mamą
12:40 Prosto o gospodarce
13:00 Regina Coeli
13:03 Informacje dnia
13:20 Camino de Vistula
14:05 Modlitwa smoleńska
14:30 Msza świę- ta z Jasnej Góry
15:20 Muzycz- ne chwile
15:30 Siostry na posterunku
16:00 Leśni mocarze
16:50 Ma się rozumieć
17:00 Informacje dnia
17:10 Na zdrowie
17:30 O. Rafał, kto go nie zna?
18:00 Po stro- nie prawdy
18:50 Muzycz- ne chwile
18:55 Poczet Wiel- kich Polaków
19:00 Regina Coeli
19:05 Informacje dnia
19:15 Rozmowy niedokończone
20:25 Święty na każdy dzień
20:30 Opowieści biblijne – historie animowane z No- wego Testamentu
21:00 Informacje dnia
21:20 Różaniec
21:50 Myśląc Ojczyzna
22:00 Apel Ja- snogórski
22:20 Informacje dnia
22:40 Polski Punkt Widzenia
23:00 Przetrwaliśmy
23:30 Gość Oczekiwany

7.00 Fani czte- rech kółek
10.30 Skarby z szopy
12.00 Łowcy staroci
18.00 Fani czte- rech kółek
19.00 Jak to jest zrobione?
21.00 Samo- chód marzeń
23.00 Zapomnia- ne i upuszczone
00.00 Nagi instynkt przetrwania

Wileński Teatr Stary

Dramat
N-18

CZĄSTKI KOBIECY

Kata
Wéber

reżyserka
Uršulė
Bartoševičiūtė

Fot. Jolanta Ragimov

Spektakl w
języku polskim
z litewskimi
napisami

PREMIERA
Premiera –
3 i 4 czerwca

Bilety: kakava.lt

Repertuar i informacje:
senasis.lt

KUPNO

Kupię las. Rozliczam się od razu. Tel. +370 686 03 070

Sprzedajcie las drogo i bez pośredników.

Tel. +370 659 57 721

SPRZEDAŻ

Sprzedajemy dachy, ogro-
dzenia i inne materiały
budowlane w przystępnej
cenie Tel. +370 603 63 636

Sprzedam kamienie po-
lne. Materiał może słu-
żyć do budowy ogrodzeń,
alejek, tarasów, palenisk,
kwietników, na podmu-
rówki i in. Załadunek oraz
transport we własnym za-
kresie. Cena 20 euro/tona.

Tel. +370 600 18 083 (Leon)

Skupujemy różnego rodza-
ju lasy, mogą być młode lub
wycięte. Tel. +370 666 85 855

Firma potrzebuje pracownika, który potrafi wykonywać zadania podobne do zarządzania komunikacją, usługami ubezpieczeniowymi lub organizacją działalności firmy. Może to być młoda osoba z perspektywą kariery kierowniczej. Jest biuro, gabinet, można pracować również z innego miejsca. Zatrudnienie na podstawie umowy o pracę lub inna forma zatrudnienia (pro wizja, indywidualna działalność itp.). Istnieje możliwość zarobku, ponieważ firma wynagradza pracowników na podstawie wyników pracy. Możliwy jest elastyczny czas pracy (pół etatu, zdalnie lub w formie spotkań). Miesięczne wynagrodzenie, w zależności od chęci dobrego zarobku, po odliczeniu podatków wynosi 2 500 euro, ale może być znacznie wyższe.

greta.rimselyte@gmail.com Tel. +370 625 79 108

Zam. 2854

KURIER
WILENSKI

DZIAŁ REKLAMY I OGŁOSZEŃ

Wilno, Birbinių 4A, 2 piętro, 10 gabinet,
tel./faks. 85 260 84 44, e-mail: reklama@kurierwilenski.lt

Zapraszamy w godz. 8.00 - 16.30 (w dniach pracy)

**ZAMÓW PRZYKRYCIE MOGIŁY ZA CENĘ
Z ZESZŁEGO SEZONU!**

**Skontaktujcie się z nami,
a my przyjdziemy z darmową konsultacją**

VPU NR. 40 (2.80 x 2.50 M)
3 PŁYTY + 1 POSTUMENT
CENA CAŁEGO KOMPLETU: 1150 €
(LUB NA RATY: 25.27 € / mies.)

VILNIAUS
PAMINKLAI

VILNIAUS PAMINKLAI
Čekoniškių g. 11, Vilnius

☎ (+370) 606 78005 ☎ (+370) 699 17197

**Już od 20 lat UAB Ekoenergija
dostarcza olej napędowy dla rolników.
Dostarczamy pod Wasz adres.
tel. +370 655 51543, w godzinach 9-17.**

INFORMACIJA APIE TERITORIJŲ PLANAVIMĄ

Pradedamas rengti Sklypo Naugarduko g.84 (kad. Nr.0101/0055:87) detaliojo plano sprendinių koregavimas sklype Nr.2 (Naugarduko g.88) inicijavimo sutarties pagrindu

Planavimo organizatorius: Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktorius, Konstitucijos pr. 3, LT-09601, Vilnius, tel. (8 5) 211 2000, el. p. savivaldybe@vilnius.lt, www.vilnius.lt

Planavimo iniciatorius: fizinis asmuo

Plano rengėjas: IVVP 402871 PV arch. Dmitrij Kaidašov, tel. +370 685 742 69, el. p. architect.dmitrij@gmail.com.

Planavimo tikslas: suformuoti žemės sklypą ties pastatu Naugarduko g. 88

atsižvelgiant į esamą pastato paskirtį, nustatyti teritorijos naudojimo tipą bei teritorijos naudojimo reglamentus vadovaujantis Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano (pagal pridedamą miesto plano ištrauką).

Detaliojo plano keitimo pagrindas: Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus Sprendimas dėl TPD koregavimo (Nr.REG331098; 2024-04-30).

Detaliojo plano koregavimo projektas rengiamas LR teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje TPS „Vartai“. SPAV reikalingumas: nustatomas atlikus SPAV atranka arba pagal institucijų sąlygas, **konceptija** nerengiama. Papildomos informacijos apie detalų planą prašome terautis plano rengėjo.

Detaliojo planavimo etapai: parengiamasis, rengimo ir baigiamasis etapai.

Su planavimo darbų programa galima susipažinti Vilniaus miesto savivaldybės tinklapyje, Naujamiesčio seniūnijos skelbimo lentoje bei sistemoje TPS „Vartai“.

Teritorijų planavimo dokumento Nr. K-VT-13-24-394.

Pasiūlymų teikimo tvarka: pasiūlymai dėl teritorijų planavimo dokumento planavimo organizatoriui ir/ar plano rengėjui teikiami raštu arba Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje visą teritorijų planavimo dokumentų rengimo laiką iki viešo svarstymo pabaigos.

Informacija apie galimybes susipažinti su parengto detaliojo plano sprendiniais bei apie viešo svarstymo laiką ir datą bus teikiama papildomai.

Zam. 2859

Niespodziewana wizyta bociana w Irlandii Północnej

Rzadka wizyta bociana w Irlandii Północnej wywołała zachwyt wśród ornitologów i miłośników ptaków. Pojawił się w ciągu ostatnich dwóch dni w różnych częściach. Widziano go w Ogrodach Botanicznych w Belfastie, w Downpatrick w hrabstwie Down oraz w Donegal. Mała populacja lęgowa żyje w południowej Anglii w ramach sztucznej próby ich zagnieźdżenia przeprowadzonej przez tamtejszych ornitologów. Jedyne udokumentowany przypadek lęgu pary bocianów białych w Wielkiej Brytanii pochodzi ze Szkocji z 1416 r., kiedy to para miała gnieździć się na katedrze St Giles w Edynburgu. Fot. Freepik.com

Wiózł starożytny artefakt na elektrycznej hulajnodze

Problemami kończyły się wakacje dla pewnego Niemca we Włoszech. Włoska policja zatrzymała w Rzymie 24-letniego turystę, który przewoził ważący 30 kilogramów starożytny artefakt na elektrycznej hulajnodze. Archeolodzy ustalają, skąd mógł zostać zabrany. Turysta wpadł w ręce policji w ubiegłą środę wieczorem. Policja zatrzymała go w pobliżu ambasady Stanów Zjednoczonych w Rzymie. Funkcjonariusze zainteresowali się turystą z Niemiec, po tym jak zauważyli, że ten poruszając się po ulicach Wiecznego Miasta na elektrycznej hulajnodze przewoził starożytny rzymski artefakt. 24-latek miał tłumaczyć się mundurowym, że dostał go „na pamiątkę”. Włoscy policjanci przekazali, że toczy się śledztwo celem wyjaśnienia całej sytuacji. Nie zdecydowano się na ujawnienie personaliów turysty. Wiadomo natomiast, że pochodzi z Niemiec. Archeolodzy badają artefakt. Chcą ustalić, skąd mógł zostać zabrany.

19-letnia krakowianka zdobyła Mount Everest

W kilkanaście dni przed swoimi 20. urodzinami, Zoja Skubis, młoda influencerka i globtroterka, osiągnęła niezwykle wyczyn. Została najmłodszą Polką, która stanęła na szczycie Mount Everest, najwyższej góry na Ziemi. Zoja nie ukrywa, że to właśnie jej ojciec, który tragicznie zginął podczas wyprawy w góry, zaszczerpił w niej miłość do wspinaczki. Przygotowania do wyprawy na Dach Świata trwały miesiącami i pochłonęły 332 tysiące złotych. Skubis nie kryła, że to właśnie dzięki działalności w mediach społecznościowych udało jej się zebrać potrzebne środki. Fot. Instagram / @zojaskubis

Fotomigawka

Spacer z pupilem z epoki kredy – migawka z Comic Con Baltics 2025 Fot. Guillaume Brennan, ELTA